

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра англійської і німецької філології та перекладу
імені професора І.В. Корунця

Кваліфікаційна робота магістра з перекладознавства
на тему: «Риторика щастя в сучасному англійськомовному політичному
дискурсі та способи її відтворення в українськомовному перекладі»

Студентки групи МПа 57-19
факультету перекладознавства
освітньо-професійної програми
Перекладознавство: професійно-
орієнтований переклад (англійська мова і
друга іноземна мова)
за спеціальністю 035 Філологія
Шевченко Юлії Олександрівни

Допущена до захисту
« ____ » _____ 2020 року

Науковий керівник:
доктор філологічних наук,
професор Кравченко Н. К.

Завідувач кафедри англійської і німецької
філології та перекладу імені професора
І. В. Корунця

_____ проф. Ніконова В.Г.
(підпис) (ПІБ)

Національна шкала _____
Кількість балів: _____
Оцінка:ЄКТС _____

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE

KYIV NATIONAL LINGUISTIC UNIVERSITY

Korunets Department of English and German Philology and Translation

Master Degree Thesis in Translation Studies

under the title: “The rhetoric of happiness in present-day English political discourse and means of its rendering in Ukrainian translations”

Group MPa 57-19
School of translation studies
Educational Programme Translation
Studies: Specialized Translation (English
and Second Foreign Language)
Majoring 035 Philology
Yuliia O. Shevchenko

Research supervisor:
N. K. Kravchenko
Doctor of Philology,
Full Professor

Kyiv – 2020

Київський національний лінгвістичний університет
Кафедра англійської і німецької філології та перекладу
імені професора І. В. Корунця

Затверджую:

Завідувач кафедри англійської і німецької філології
та перекладу імені професора І.В. Корунця
_____ (підпис)
д.ф.н., проф. Ніконова В.Г.
“10” вересня 2019 р.

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу магістра з перекладознавства

студента(ки) II курсу МПа 57-19 групи факультету перекладознавства КНЛУ
Шевченко Юлії Олександрівни

(ПІБ студента)

спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська, **освітньо-професійної програми Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)**

Тема роботи Риторика щастя в сучасному англійськомовному політичному дискурсі та способи її відтворення в українськомовному перекладі

Науковий керівник доктор філологічних наук, професор Кравченко Наталія Кимівна

Дата видачі завдання “10” вересня 2019 р.

Графік виконання кваліфікаційної роботи магістра з перекладознавства

№ п/п	Найменування частин і план кваліфікаційної роботи	Графік виконання	Підписи студента і керівника
1.	Аналіз наукових першоджерел і складання бібліографії	Жовтень 2019 р.	
2.	Написання теоретичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 1)	Листопад 2019 р.	
3.	Добір мовного матеріалу тексту і складання Додатку (100 англійськомовних речень та їх переклад)	Грудень 2019 р.	
4.	Аналіз мовного матеріалу тексту, який досліджується, і написання аналітичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 2)	Березень 2020 р.	
5.	Проведення перекладацького аналізу досліджуваного мовного явища і написання практичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 3)	Травень 2020 р.	
6.	Написання вступу і висновків дослідження, подання завершеної кваліфікаційної роботи науковому керівнику для попереднього перегляду	Вересень 2020 р.	
7.	Попередній захист кваліфікаційної роботи і подання завершеної кваліфікаційної роботи на кафедру	07 жовтня 2020 р.	
8.	Оформлення документації (відгуки) і підготовка презентації до захисту кваліфікаційної роботи	Жовтень 2020 р.	
9.	Захист кваліфікаційної роботи магістра з перекладознавства	Грудень 2020 р.	

Науковий керівник _____ (підпис)

Студент _____ (підпис)

РЕЦЕНЗІЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА З ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА

студента(ки) II курсу групи МПа 57-19 факультету перекладознавства спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська, **освітньо-професійної програми Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)**

Шевченко Юлії Олександрівни

(ПІБ студента)

за темою Риторика щастя в сучасному англійськомовному політичному дискурсі та способи її відтворення в українськомовному перекладі

	Критерії	Оцінка в балах
1.	Наявність основних компонентів структури роботи — загалом 10 балів (усі компоненти присутні – 10 , один компонент відсутній – 5 , декілька компонентів відсутні – 0)	
2.	Відповідність оформлення роботи, посилань і списку використаних джерел нормативним вимогам до кваліфікаційної роботи — загалом 10 балів (повна відповідність – 10 , поодинокі огріхи у форматуванні – 8 , незначні помилки в оформленні – 6 , значні помилки в оформленні – 4 , оформлення переважно не відповідає вимогам – 0)	
3.	Відповідність побудови вступу нормативним вимогам — загалом 10 балів (повна відповідність – 10 , поодинокі огріхи стилістичного характеру – 8 , несуттєві помилки у формулюваннях – 6 , суттєві помилки у формулюваннях – 4 , не відповідає вимогам за структурою і змістом – 0)	
4.	Відповідність огляду наукової літератури нормативним вимогам — загалом 10 балів (повна відповідність – 10 , несуттєві помилки у формулюваннях – 8 , недостатня кількість проаналізованих іноземних джерел (мін. 30%) – 6 , відсутній критичний аналіз наукових праць – 4 , не відповідає вимогам за структурою і змістом – 0)	
5.	Відповідність аналітичної частини дослідження заявленій меті та завданням — загалом 10 балів (повна відповідність – 10 , несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8 , несуттєві помилки при аналізі фактичного матеріалу – 6 , суттєві помилки при аналізі фактичного матеріалу – 4 , відсутність власного аналізу фактичного матеріалу (100 речень) – 0)	
6.	Відповідність практичної частини дослідження нормативним вимогам — загалом 10 балів (повна відповідність – 10 , несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8 , несуттєві помилки при перекладі фактичного матеріалу – 6 , суттєві помилки при перекладі й аналізі фактичного матеріалу – 4 , відсутність перекладацького аналізу фактичного матеріалу (100 речень) – 0)	
7.	Відповідність висновків результатам теоретичної та практичної складових дослідження — загалом 10 балів (повна відповідність – 10 , несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8 , неповне висвітлення результатів дослідження – 6 , часткове висвітлення результатів дослідження – 4 , не відповідає результатам дослідження – 0)	

Усього набрано балів: _____

(ПІБ рецензента)

(підпис рецензента)

” ” _____ 2020 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	1
РОЗДІЛ 1	
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	5
1.1 Різновекторність лінгвістичних досліджень у вивченні аспектів риторики.....	5
1.2 Способи відтворення риторичних засобів політичних промов у сучасних розробках з перекладознавства.....	12
1.3 Особливості політичного дискурсу з точки зору сучасної лінгвістики.....	23
Висновки до розділу 1	27
РОЗДІЛ 2	
ФУНКЦІЇ РИТОРИЧНИХ ЗАСОБІВ В АНГЛІЙСЬКОМОВНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ.....	29
2.1 Роль риторичних засобів в англійськомовному політичному дискурсі.....	29
2.2 Класифікації риторичних засобів передачі ЩАСТЯ в англійськомовному політичному дискурсі.....	41
Висновки до розділу 2.....	53
РОЗДІЛ 3	
ВІДТВОРЕННЯ РИТОРИКИ ЩАСТЯ В УКРАЇНСЬКОМОВНОМУ ПЕРЕКЛАДІ АНГЛІЙСЬКОМОВНИХ ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВ.....	55
3.1 Способи еквівалентного відтворення українською мовою риторики щастя у перекладах текстів англійськомовних політичних промов	55
3.2 Застосування перекладацьких трансформації для збереження прагматичних функцій риторики щастя у перекладі текстів англомовного політичного дискурсу	59
Висновки до розділу 3.....	65
ВИСНОВКИ	67
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	70

СПИСОК ДОВІДКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ	76
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ	77
ДОДАТКИ	78
Додаток А. Риторичні засоби в промові Мартіна Лютера Кінга молодшого «Я маю мрію».....	78
Додаток Б. Риторика щастя у виступі 44-го президента США Барака Обама в ніч виборів 2008 року.....	81
Додаток В. Риторика щастя в політичній промові прем'єр-міністра Великої Британії Вінстона Черчилля «Ми ніколи не здамося».....	86
Додаток Г. Риторичні прийоми в Інавгураційній промові 16-го президента США Авраама Лінкольна.....	87
Додаток Ґ. Риторичні засоби в Номінаційній промові 16-го президента США Авраама Лінкольна.....	88
Додаток Д. Риторичні засоби в політичній промові 35-го президента США Джона Ф. Кеннеді «Не питайте, що ваша країна може зробити для вас».....	89
Додаток Е. Риторика щастя в Геттисбурзькій промові 16-го президента США Авраама Лінкольна.....	92
Додаток Є. Риторика щастя в політичній промові 32-го президента США Франкліна Делано Рузвельта «Чотири свободи».....	93
SUMMARY	97

ВСТУП

Риторика є однією з найдавніших наук, яку можна описати як мистецтво якісного висловлювання думок з метою переконання та впливу на аудиторію з урахуванням її особливостей. Риторика навчає майстерності ефективного, правильного, гармонійного, доцільного та впливового мовлення. В аспекті політичного дискурсу саме риторичні зсоби переконання та емоційного впливу відіграють важливу роль в досягненні саме того ефекту, якого хоче оратор. Уміння переконувати співрозмовника, уміння правильно й красиво говорити, привертати увагу й здобувати довіру слухачів – це саме те, що так потрібно, щоб стати видатним політиком, промови якого пам'ятатимуть і розбиратимуть на цитати і через сотні років після його смерті. Політики повинні бути ораторами, що говорять грамотно і переконливо, викликають повагу й довіру свого народу, бо в протилежному випадку вони можуть увійти в історію як ганьба нації.

У сучасному політичному дискурсі актуалізація речення та експресія перетинаються у площині прагматики як комунікативно значимої категорії, отже, здійснення адресатом глибокого комунікативного впливу на цільову аудиторію завдяки вживанню стилістично маркованих одиниць вимагає стилістичних модифікацій у перекладі для збереження експресивного змісту оригінального тексту.

Риторика щастя в політичному дискурсі покликана викликати в аудиторії відчуття щастя. Проте поняття щастя досить суб'єктивно і саме тому філософи минулого і видатні люди сьогодення продовжують шукати відповідь на запитання «що таке щастя?». В загальному під щастям розуміють психоемоційний стан вдоволення життям, що виникає в результаті задоволення п'яти основних потреб людини: фізіологічних потреб, потреби в спілкуванні і любові, потреба безпеки, потреба поваги та потреба самореалізації. Саме цими поняттями і апелюють сучасні політики, коли хочуть переконати народ, що саме вони є тим, що потребує країна – вони обіцяють безпеку, мир і добробут, показують свою любов до народу.

Саме тому риторика щастя с сучасному політичному дискурсі має таке важливе значення, адже не важливо наскільки ти переконливий оратор, якщо ти не даси народу те, що він потребує на даний момент, те, що зробить його щасливим, ти не зможеш отримати бажаного результату. Навіювання певних емоцій аудиторії – одна з основних технік переконання.

Основною метою даної кваліфікаційної роботи є дослідження сучасного англійськомовного політичного дискурсу, використання риторичних засобів передачі щастя в них та способи їх відтворення в перекладі.

Для досягнення даної мети необхідно виконати такі завдання:

- дослідити напрямки лінгвістичних досліджень у вивченні аспектів риторики;
- розглянути способи відтворення риторичних засобів політичних промов у сучасних розробках з перекладознавства;
- вивчити особливості політичного дискурсу з точки зору сучасної лінгвістики;
- проаналізувати роль риторичних засобів в англійськомовному політичному дискурсі;
- дослідити класифікацію риторичних засобів передачі щастя а англійськомовному політичному дискурсі;
- проаналізувати способи еквівалентного відтворення українською мовою риторики щастя у перекладах текстів англійськомовних політичних промов;
- проаналізувати застосування перекладацьких трансформацій для збереження прагматичних функцій риторики щастя у перекладі текстів англійськомовного політичного дискурсу.

Об'єктом дослідження є англійськомовний політичний дискурс.

Предметом дослідження є риторика щастя в сучасному англійськомовному політичному дискурсі та способи її відтворення в перекладі.

При написанні даної кваліфікаційної роботи були використані наступні методи:

- метод аналізу – під час вивчення різного роду політичних промов англійськомовних політиків;
- метод синтезу – під час поєднання політичних промов, їх контексту та історичних подій, що описані чи маються на увазі в промовах, і пізнати їх як єдине ціле.
- історичний метод – під час дослідження різновекторних напрямків лінгвістичних досліджень у вивченні аспектів риторики;
- метод зіставного та порівняльного аналізу – під час встановлення відмінностей між оригіналом і перекладом англійськомовних політичних текстів;
- трансформаційний аналіз – під час визначення синтаксичних і семантичних подібностей і відмінностей між англійськомовними політичними промовами і їх перекладом через подібності й відмінності в наборах їх трансформацій;
- дискриптивний метод – під час розгляду мовної поведінки політиків, мовленнєвих засобів, які вони використовують, риторичних прийомів;
- метод перекладацького аналізу тексту – під час аналізу перекладеного тексту на адекватність, пошук проведених трансформацій.

В ході проведеного дослідження дістали подальшого розвитку досягнення в галузі перекладу політичного дискурсу, в особливості експресивних засобів передачі щастя.

Отримані у кваліфікаційній роботі результати є певним внеском до загальної теорії перекладу, зіставного мовознавства, зокрема зіставної лексикології, зіставної граматики англійської та української мов.

У результаті вивчення предмету дослідження було одержано результати, які можна використати у викладанні практичного курсу перекладу у вищій школі

з розділу «Перекладацький аналіз тексту», «Галузевий переклад», зіставної грамати англійської та українських мов розділу «Іменник», «Дієслово».

Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів із висновками до кожного з них, висновків до всієї роботи, трьох списків використаних джерел, додатків та резюме.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

1.1 Різновекторність лінгвістичних досліджень у вивченні аспектів риторики

Починаючи дослідження лінгвістичних аспектів вивчення риторики, насамперед потрібно визначитися з самим поняттям «риторика». Дане поняття виникло в Давній Греції близько 2,5 тис. років тому і розвинулось в багатоаспектну і багатогалузеву науку [6:7]. Так, риторика – це мистецтво про способи переконання та впливу на аудиторію з урахуванням її особливостей. Насамперед риторика – це наука лінгвістична, тобто мовознавча, більше того – живомовна. Традиційно її сприймають як науку про красномовство (політичне, педагогічне, дипломатичне, сценічне та ін.) [6:9].

Проте в різні історичні епохи та в різних країнах поняття риторики сприймалося по різному. Так, риторика, як наука про розумне і прекрасне сприймалася такою в Росії ще до XIX ст. Свідченням цього можуть бути слова філолога, перекладача та професора Імператорського Царськосільського ліцею Кошанського М. Ф., який писав: «Мета загальної риторики полягає в тому, щоб, розкриваючи джерела винайдення думки, розкрити всі здатності розуму, щоб, показуючи нормальне розташування думок, дати Розумові і Моральному почуттю відповідне спрямування, - щоб навчити виражати тендітне, збудити, посилити в душах учнів живу любов до всього благородного, великого і прекрасного» [5:3].

Натомість в Великій Британії ставлення до риторики почало змінюватися на негативне, ще у XVII ст., насамперед завдяки такому ставленню до неї багатьох видатних осіб. Так англійський філософ Джон Локк висловлює щодо риторики досить двоякі судження. В своєму «Есе про досвід людського розуміння» він ставиться до риторики досить сприятливо [39:URL]. Проте в

своїх публічних твердженнях описує риторику як «потужний інструмент заблуди та обману» [63:URL].

На сьогодні поняття риторики може сприйматися досить негативно, перш за все в політичному контексті, адже сучасні політики досить часто звинувачують один одного у намаганні сховатися за порожньою риторикою, замість того щоб пропонувати конструктивні пропозиції [10:URL].

Про це свідчать формулювання визначень даного поняття в сучасних словниках. Так, в Словнику американської спадщини англійської мови з поміж позитивних та нейтральних визначень, таких, як «мистецтво або дослідження використання мови ефективно та переконливо» або «вербальна комунікація», виділяють і негативне значення: «мова, яка є ретельно розробленою, показною, нещирою або інтелектуально пустою» (AHDEL: URL). А в Кембриджському словнику риторики представляється в відкрито негативному значенні як «мова, що покликана змушувати людей вірити в щось; часто мова, яка не є щирою» (CD: URL).

Протягом багатьох століть науковці, що вивчали комунікацію, присвячували свою кар'єру вивченню складових ефективного повідомлення. Так, Аристотель запропонував нам свої ідеї про Етос (відповідає за достовірність переданої інформації, адже відноситься до зразкової суспільної та особистої морально-етичної поведінки оратора; є основою формування риторичного ідеалу), Логос (відповідає за логічність побудови переданої інформації; покликаний воєдино представляти думку і слово: слово має зміст, думку, воно має йти від розуму і апелювати до нього) та Пафос (відповідає за емоційне забарвлення переданої інформації; є категорією естетики) як основні компоненти для побудови переконливих повідомлень [1:URL]. Ці три поняття разом з Топосом (відповідає за місце передання інформації) на сьогодні є основними поняттями риторики [6:10].

Завдяки Цицерону ми отримали уявлення про необхідні умови для становлення ідеального оратора, які він описав в своєму трактаті «Оратор». Так, «Оратор» Цицерона розділяється на п'ять частин, що являють собою п'ять ступенів, п'ять рівнів послідовного поглиблення в предмет. Так, перша частина – вступна, що включає в себе вступ, поняття про ідеальний образ оратора, найзагальнішими вимогами до якого є: з боку змісту – філософська освіченість, з боку форми – володіння трьома стилями риторики (простий стиль покликаний переконати, середній – потішити, високий – схвилювати і захопити слухача). Друга частина – спеціально-риторична, який він обмежує судовим красномовством; розглядає «знаходження», «розташування» і «проголошення». Третя частина – більш детальний аналіз словесного вираження: відбувається відмежування ораторського від неораторського складу, розбираються три стилі красномовства, йдеться про філософську та наукову підготовку оратора. Четверта частина поглиблює дослідження розділу про поєднання слів. П'яту частину складає більш глибоке дослідження окремого розділу про поєднання слів – питання про ритм і його розгляд по чотирьом рубриках (походження, причина, сутність, вживання)[3].

У сучасну епоху Стівен Тулмін розробив модель аргументації Тулміна як засіб побудови переконливих аргументів. Ця модель включає такі категорії: Твердження (claim), Підстави (grounds), Гарантія (warrant), Підтримка (backing), Кваліфікатор (modal qualifier), Спростування (rebuttal). Так, Твердження – це зроблений висновок або аргумент. Підстави – це дані та факти, запропоновані на підтвердження Твердження. Гарантія – надається для логічної зв'язки Підстави та Твердження. Підтримка використовується для підтримання Гарантії, а Кваліфікатор робить заяву щодо сили Твердження. Такі слова як «можливо», «звичайно» і «безумовно», є прикладами Кваліфікаторів. Будь-який виняток з Твердження – це Спростування. Для Тулміна ефективність повідомлення ґрунтувалася на питаннях практичності – знайти таке твердження, яке зацікавить

людей та мати здатність її виправдати. Чим більше ви розумієте риторичні теорії створення повідомлень, тим більший потенціал у вас для створення ефективних повідомлень у різних контекстах [32:URL].

Як наука риторика пов'язана з іншими галузями знань, такими як логіка, філософія, психологія, етика, педагогіка, літературознавство, естетика та лінгвістика, які зосереджені на різних її аспектах. Так, логіка навчає оратора послідовно й чітко висловлювати свої думки, правильно будувати виступ, психологія вивчає проблеми сприйняття і впливу мовленнєвого повідомлення, а мовознавці розробляють теорію культури мовлення, дають рекомендації, як говорити правильно.

З загальної риторики можна виділити лінгвістичну риторичку – «правила побудови мовлення на рівні фраз і понадфраз, вчення про типи переносних значень, тропи і фігури та соціальне функціонування тексту як цілісних семіотичних (знакових) утворень...» [6:9]. Лінгвістична риторика становить собою сукупність досить різноманітних концепцій, серед яких в лінгвістичній неориторичці (XX ст. – до сьогодні) найбільше виділяються семіотичні концепції французького філософа Ролана Барта та професора Болонського університету Умберто Еко.

Так, Ролан Барт стверджував, що по суті класична риторика була тим, що лінгвісти зараз називають лінгвістикою тексту, тобто вченням про мовлення з дискурсом як загальним об'єктом аналізу. В своїй роботі «Риторика образу» Барт аналізує рекламний дискурс та механізми переконання в ньому. Свій вибір він пояснює тим, що знаки тут характеризуються найбільшою виразністю і точне донесення позначеного до адресанта є критично важливим. Аналізуючи об'єкт Барт виділяє три повідомлення в межах будь-якої реклами: мовне, денотативне (іконічне без коду) та конотативне (іконічне з кодом). Барт виділяє дві функції в тексті: закріплення та з'ясування, серед яких закріплення, на його думку, має важливіше значення, адже до адресата зміст повідомлення має дійти в тому

вигляді, який є важливим для промовця. Денотатори за Бартом мають предметне значення, а конотатори – компонентне значення (значення, що доповнюється в залежності культурно-історичного, світоглядного, соціального та іншого контексту). Загалом риторикою Барт називає сукупність конотаторів і зазначає, що з боку форми риторика є універсальною, хоча і залежить від субстанції, тобто звуків, жестів, зображень, тощо. Так риторичні фігури утворюються через формальні відношення між елементами. Наприклад, тропи, що були виділені та певним чином систематизовані ще представниками класичної риторики, переноситься із сфери словесного повідомлення на будь-яке повідомлення [1:443—444].

Італійський вчений і письменник Умберто Еко підтримував семіотичну концепцію риторики Ролана Барта. Він стверджував, що риторика завжди приділяла велику увагу спонукальному дискурсу. Вчений підкреслює, що в сучасному просторі багато дискурсів спираються не на безсумнівно істинні твердження (аподиктичний тип), а виступають як спонукальні, тобто такі, які намагаються збалансувати суперечливі аргументи й спонукають слухача погодитися з тим, що засноване не стільки на силі розуму, скільки на взаємозв'язку та взаємоузгодженні емоційних моментів з вимогами часу і практичними стимулами. Так, риторика зосереджується на донесенні інформації по-новому, намагаючись переконати слухача в тому, що він ще не знає, і водночас довести йому, що запропоноване рішення необхідно впливає з того знання, яке вже якимось чином відомо слухачу [3:128].

Умберто Еко наголошує, що дослідження спонукальних дискурсів має базуватися на тому інструментарії риторики, який був розроблений з часів Арістотеля до Перельмана. У слухачів не повинно виникати жодних сумнівів щодо достовірності запропонованих аргументацій. Проте перш ніж починати переконувати аудиторію Умберто Еко наголошує на необхідності привернути її увагу, перш за все за допомогою різноманітних риторичних фігур та троп. Еко

також виділяє два виміри повідомлення в рекламному дискурсі: словесний і візуальний, проте він покладає інше значення в їх взаємозв'язок, ніж Ролан Барт. Так значення образу може полягати не лише в тлумаченні, посиленні та візуалізації тексту, але й може йому суперечити.

Характерними рисами концепції Умберто Еко можна вважати такі моменти:

- семіотична концепція риторики;
- поєднання лінгвістичної та аргументативної риторики (дослідження не лише засобів виразності промови, а й різних технік переконання та способів аргументації, що застосовуються у вербальних та візуальних повідомленнях) [3].

Найбільш цілісно лінгвістична риторика була представлена групою лінгвістів з Центру вивчення поетичної мови при Льєжському університеті (Франсіс Еделін, Жак Дюбуа, Жан-Марі Клінкенберг, Франсуа Пір Філіп Менге, і Адлен Трінон). На їхню думку метою загальної риторики є аналіз механізмів подібних перетворень. Для позначення змін, що стосуються будь-якого аспекту мови, льєжські неориторики використовують поняття «метабола». Всі риторичні фігури можуть бути впорядковані залежно від того, якого аспекту мови стосується перетворення. В основу всіх риторичних операцій покладається, з одного боку, можливість членування лінійного дискурсу на більш дрібні одиниці, а з іншого – розрізнення в мовних знаках плану виразу та плану змісту [4:184—185].

Так, спільною рисою досліджень лінгвістичної риторики можна вважати ретельні розробки фундаментального поняття риторичної фігури та їх реалізації в різних типах повідомлень.

Процес становлення лінгвістики безпосередньо пов'язаний з риторичними аспектами, такими як логос, етос і пафос. Так, деякі вчені, аналізуючи історію розвитку лінгвістики, намагалися застосовувати логіку до всього мовного матеріалу (філософія Аристотеля як основа логіко-граматичного вчення про

мову) (Карл Беккер, Н. Греч, Ф. Буслаєв, П. Перевлеський, С. Шулежкова та інші). Проте, риторичний логос не обмежується лише категорією правильності мови якщо (як у лінгвістиці), а ще й вимагає логічності, точності, ясності та аргументованості мовлення. Пізніше виникає напрям соціологічного та естетичного мовознавства, що наголошує на тому, що мова повинна вивчатися у зв'язку з іншими фактами та явищами життя суспільства, як його соціальний продукт (Жозеф Вандрієс, Антуан Мейє, Фосслер, Марчель Коен та інші). Відповідні принципи виокремлює риторичний етос, що відповідає за морально-етичну поведінку оратора та вивчає умови співпраці ратора і аудиторії [2: URL].

Риторичний пафос відповідає за емоційно-вольовий аспект образу ратора, як і сучасні лінгвістичні теорії, що намагаються вивчити мову не в якості готового продукту, а як мову у дії. Так деякі мовознавці досліджують мовну особистість з боку психолінгвістики, соціолінгвістики, етнолінгвістики, когнітивної та комунікативної лінгвістики (Е. Бенвеніст, Ф. Бацевич, В. Звєгінцев та інші) Саме комунікативна лінгвістика виокремлює риторичну спілкування в якості засобу мовного кодування, тобто як сукупність способів побудови виразного мовлення, типів непрямих дискурсів, непрямих повідомлень, переносних значень, сукупність засобів творення «поетики тексту», зокрема функціонування текстів і дискурсів як цілісних утворень. Вчені-лінгвісти, називаючи складові процесу комунікації, опосередковано застосовують загальновідомі риторичні модуси (логос, етос і пафос), досліджуючи створення комунікативно-риторичних принципів мовлення (логічність, чистота, чіткість, лаконічність, точність) та мовленнєвий етикет [2: URL].

Отже, сучасна лінгвістика розглядає риторичну в якості напряму свого дослідження, взявши до уваги її основні аспекти.

1.2 Способи відтворення риторичних засобів політичних промов у сучасних розробках з перекладознавства

В останні роки, точніше після «культурного повороту» початку 1990-х [18], [25], [30], перекладознавчі дослідження проявляють великий інтерес до аналізу перекладу політичних текстів а також до проблеми вираження ідеології та відносин влади, пов'язаних з перекладом таких текстів. Основні напрямки досліджень у цій галузі включають наступні напрямки, представлені видатними вченими та науковцями:

- аналіз різноманітних цілей перетину дискурсу, перекладознавства та політики [30], [23], [52], [16], [17];

- аналіз соціального, культурного, ідеологічного та політичного контексту вихідних та цільових текстів та культур [46], [47], [51];

- типологія тексту та текстові функції текстів вихідної та цільової мови [44], [55];

- роль перекладачів як міжкультурних агентів чи культурних посередників [61], [26], [33];

- перекладачі як потенційні осередки конфлікту під час перекладацької діяльності [56], [57];

- цілеспрямоване маніпулювання перекладачами цільових текстів та текстовим вибором перекладачів, що відображає ідеологічну або політичну прихильність [14], [13], [24];

- політична активність перекладачів та соціальна активність як частина їх професійної роботи [15], [58].

Слід також зазначити, що в перекладознавстві політичний дискурс також називається дискурсом у конфліктних ситуаціях [49]. У даній інтерпретації дослідження перекладу, що включають політичний дискурс, можна класифікувати на сім різних напрямків досліджень:

1. Професійна роль та політичні погляди перекладачів [45], [29], [27];
2. Діяльність перекладачів як медіаторів у ситуаціях політичного конфлікту [20], [54];
3. Професійні обов'язки перекладачів та стратегії, які вони застосовують [50], [40], [31];
4. Відображення історичного, соціального та культурного походження перекладачів в перекладі [43], [34];
5. Маніпуляції при перекладі літературних текстів та інших типів тексту [14], [64], [28], [21];
6. Усвідомлення критичного дискурсу при перекладі [52], [22], [59].

З інтернаціоналізацією політики, перекладацькі дослідження починають визначати професійні ролі перекладачів в політичному дискурсі. Джері Палмер розглянув різні ролі людей з Іраку, які працювали на західні ЗМІ, і конфлікти лояльності, що були спричинені політичними зобов'язаннями. Палмер відслідковував ролі медіа-репортерів та перекладачів у потоці інформації про ситуацію конфлікту в Іраці. Спираючись на теорію провідників Ваденсьо [62], Палмер простежував ролі репортерів та перекладачів ЗМІ в потоці інформації про ситуацію в Іраці внаслідок конфлікту. Він дійшов висновку, що навіть якщо таким перекладачам довіряють західні медіа, що працюють у цій місцевості, дезінформація може статися внаслідок:

- перекладу лише у вигляді резюме, а не дослівно;
- упущення текстового матеріалу, який перекладач вважає невідповідним;
- мовної нездатності журналістів пристосуватися в місцевій спільноті та, як наслідок, нездатність зрозуміти місцеву культуру;
- внаслідок соціальної упередженості перекладачів під питанням перебуває нейтральність соціальних контактів з місцевою громадою.

Посилаючись на джерела та цільові тексти, Палмер розглядає різні культурні та політичні передумови як потенційне джерело конфліктних політичних орієнтирів, що проявляються цими текстами [45].

Драгович-Друє відправною точкою своєю зацікавленістю перекладами, пов'язаними з конфліктом в Югославії, вказує нейтралітет у тлумаченні Селесковича [53], а також критерії моральної та фактичної правди Ньюмарка [42].

За допомогою текстового аналізу текстів мовою оригіналу та цільової мови конфлікту в Югославії Драгович-Друє має на меті довести, що вищезазначені професійні стандарти нейтралітету та моральної і фактичної правди часто не дотримуються перекладачами, і що перекладачі можуть вдаватися до цензури або модифікації текстів, якщо, на їх думку, автори первинного тексту виявляють небажану культурну упередженість, що потенційно може призвести до несправедливого спілкування. Це дослідження показує, що перекладачі можуть потенційно маніпулювати текстами політично, а також проливає світло на питання підвищення обізнаності у зв'язку з перекладом політичних текстів [27].

Багато різних вчених проводили дослідження з даної тематики, які показали, що аналіз перекладу політичних текстів повинен безумовно поширюватися на сучасний національний та міжнародний контексти, в якому створений даний текст [41: 144].

Оскільки політика стає все більш міжнародною діяльністю, перекладачі часто опиняються в ролі посередників у політичному конфлікті. Наприклад, Джун Тан фокусується на міжкультурних конфліктах, що впливають з різних культур, соціального оточення чи ідеологічних переконань [54]. На основі теорії культурних конфліктів Мішеля Лебарона [38] Танг стверджує, що міжкультурні конфлікти можна підрозділити на м'які та жорсткі конфлікти на основі їх масштабів, тобто на основі відношення суспільства до них – приховування конфлікту чи відкритого його озвучення. Якщо дискусії про подібні конфлікти

придушуються, ми говоримо про м'які конфлікти, тоді як, якщо конфлікти відкрито вирішуються, ми стикаємося з важкими конфліктами. Враховуючи це, Танг закликає до підвищення конфліктостійкості у перекладачів, щоб вони змогли більш ефективно впоратися з важкими конфліктами у міжнародному масштабі. Це говорить про те, що підвищення обізнаності повинно бути складовою перекладацького навчання [54].

Так, перекладачі політичних текстів часто знаходяться на «передовій» у конфліктних ситуаціях. Отже, особливість та якість їх роботи впливатимуть на політичні події, пов'язані з перекладом таких текстів.

Багато перекладацьких досліджень останніх років також стосувались професійних обов'язків, які беруть на себе перекладачі, та стратегій, які вони застосовують під час перекладу політичних текстів. Карол Майєр стверджував, що навіть якщо перекладачі нещодавно набули більш високого статусу з точки зору їх корисності та видимості порівняно з попередніми часами, вони одночасно не усвідомлюють необхідності обговорювати свої обов'язки та навчитися розраховувати за свою роботу в конфліктних ситуаціях. Дослідження Мейєра стосується взаємозв'язку між професійною етикою та перекладом політичних текстів, як відображення цільового тексту[40].

Крістіна Шеффнер досліджує різні типи хеджування, тобто створення «перепон», «неточностей» у європейському політичному дискурсі [50]. Спираючись на визначення Джорджа Лакофа [35], Шеффнер визначає ці «перепони» як слова, значення яких передбачає «розпливчастість, невизначеність» з посиланням на модифіковану ними фразу. Шеффнер встановлює п'ять типів можливості хеджування:

- додавання очевидних «перепон», наприклад вживання фраз «я думаю», «я вважаю», що вказують на ступінь прихильності перекладача до істини, вираженої в промові;

- модифікація «перепон», наприклад вживання таких фраз як «справедливо», «занадто», «типово», які змінюють сферу невизначеності висловлювань в промові;
- вживання «перепон» кількісної оцінки, таких як фрази «в будь-якому відношенні», «в деякому відношенні», що стосуються характеристики усієї сфери точності в промові;
- додавання відчайдушних «перепон», наприклад вживання фраз «щось на кшталт того», «приблизно», які розширюють сферу невизначеності в промові;
- конкретизація «перепон», наприклад вживання таких фраз як «справжній», «достеменний», «правдивий», «точний», які саме звужують сферу невизначеності поняття чи пропозиції в промові [50].

Шеффнер приходить до висновку, що семантичні та прагматичні проблеми можуть бути небезпечними для перекладачів і вимагає більш систематичного опису пристроїв таких «перепон». Це говорить про те, що при аналізі перекладу політичних текстів слід враховувати мікрорівневі текстові особливості [50].

Ернандес Герреро вивчав оригінальні інтерв'ю, опубліковані іспанською мовою в іспанській газеті El Mundo, та досліджував яким чином такі інтерв'ю, що створюються в процесі перекладу, пристосовуються до потреб та очікувань місцевої читацької аудиторії. Він також зосереджував увагу на стратегіях перекладу, що застосовуються з цією метою [31]. На основі зауважень Стеттінга про редагування при перекладі, дослідження розглядає, наскільки робота перекладу в інформаційному агентстві передбачає переклад та редагування. У рамках цього текстові зміни в цільових текстах кваліфікуються як модифікація, доповнення або упущення, підвищення чіткості, реорганізація для редакційних цілей та зміни, що відповідають текстовим умовам. Ці текстові зміни аналізуються кількісно та якісно, і робиться висновок, що актуальність є найважливішим критерієм, яким мають передусім відповідати перекладені

тексти. Таким чином, вірність вихідному тексту відсувається на другий план, а вірність цільовій аудиторії виходить на перший план у рамках локалізації цільового тексту. Стверджується також, що в цільовому тексті відбуваються численні випадки реконтекстуалізації, що може збільшити потенціал тексту впливати на читачів і маніпулювати ними [31].

Вищезазначені дослідження показують, що дослідження повинні поширюватися на реалізацію певних періодичних стратегій перекладу, що з'являються у перекладених політичних текстах, та їх прагматичного впливу.

В політичних текстах може бути представлено багато різних типів інформації, така як пізнавальна, оперативна, емоційна і естетична. До пізнавальної інформації відносяться факти, власні назви та цифри, тобто «інформація про точність». У науковій статті, інформаційній програмі чи політичному звіті щільність пізнавальної інформації висока. Пізнавальна інформація також присутня в різних видах інструкцій, хоча її щільність буде меншою у тексті, ніж у передвиборчій статті чи передвиборчому аналізі.

Оперативна інформація повідомляє одержувачу тексту, що робити. Зазвичай передається імперативами «перевірте», «переконайтесь, що». Очевидно, така інформація в політичних гаслах є вкрадливою, оскільки її кінцева мета - змусити її одержувачів щось купити, заплатити за щось або проголосувати за певну партію чи політичного діяча [7].

Емоційна інформація присутня у словах з яскраво вираженими конотаційними значеннями, стилістичних приладах, таких як метафори, гіперболи, алюзії тощо; частих неологізмах. В деяких випадках емоційна інформація може передаватися розділовими знаками, незвичайною графікою (мультфільми та їх написи), нормою проявів тощо. У передвиборчих промовах щільність такої інформації висока [7].

У випадках, коли форма тексту менш важлива, ніж її зміст, ми маємо справу з естетичною інформацією. Естетичну інформацію, виражену

невербально, можна передати музикою, живописом, архітектурою, танцями. У словесних текстах така інформація найчастіше передається на фонетичному та графічному рівні: алітерація та дисонанс, рима та ритм тощо.

Деяку інформацію, відображену в оригінальному тексті важко передати на перекладі. Такою інформацією можуть бути: метафори, інтертекстуальність, політкоректність та деонтологія [7].

Основні труднощі в перекладі виникають, коли в мовах метафори збігаються якісно та концептуально. Дійсно, «метафора» доставляє розуму список можливих альтернатив вирішення проблемної ситуації. Для політичного дискурсу це виявляється дуже важливим, оскільки помилки чи неточність при перекладі метафоричних моделей можуть істотно спотворити комунікативну установку оригінального тексту автора [7].

З тією ж складністю стикається і перекладач, працюючи над текстами, що стосуються політичного дискурсу. Наприклад, де англійською мовою в метафорах присутнє слово *heart*, в українській мові це зазвичай описується по-різному: *a heart to-heart talk* – «щира розмова». В уривку: “*Conservatives understand that morality and the family are at the heart of their politics*”, - доводиться використовувати деметафоризацію: «основа політики». Ось варіант із трансформацією метафор у перекладі: *a cornerstone of politics* - «наріжний камінь політики» [37].

В англійській політиці більш широко представлені метафори спорту та полювання. Професійний перекладач повинен засвоїти численні вислови із сфери бейсболу: *to get to first base* – «досягти першого успіху», *to play hardball* – «вести жорстку політичну лінію», *a whole new ball game* – «зовсім інша річ», *a ballpark figure* – «приблизна цифра», *to play ball* – «співпрацювати», *to be back at first base* – «почати спочатку» [36].

Слід зазначити, що спортивні та воєнні метафори - це не просто риторичний пристрій для звичайного осмислення політики. Наприклад,

спортивні та воєнні метафори часто вводять людей в оману, що переговори та компроміс заборонені правилами. Іншими словами, оскільки стільки мовних засобів, що оточують політичні питання, закорінене в метафорах війни, змагань чи спорту, тоді ми не маємо уявлення, що політика може бути чимось іншим ніж конфронтацію і передбачає згоду і консенсус. Ключові метафори політики включають поняття ворогів і опонентів, переможців та переможених, вони не припускають, що узгодження можна досягти шляхом обговорення, співпраці та спільної роботи [36].

У виступах англomовних політиків регулярно можна зустріти метафоричні нагромадження, як наприклад ланцюжки з декількох послідовних голофрастичних епітетів. Ці, як їх ще називають, «структурні екзотизми» не можуть бути перекладені українською мовою «безпосередньо». В таких випадках при перекладі пізнавальна інформація залишається, а емоційна та естетична інформація втрачається [7].

Одним із проявів інтертекстуальності є так звані «прецедентні явища». Прецедентні явища у широкому розумінні - це будь-які відомі імена, висловлювання, тексти, ситуації, які є циркулюючими та легко впізнаваними в даній мовній та культурній спільноті. На них варто звернути увагу: як на теорію, так і на практику перекладу. У вузькому розумінні прецедентні явища – це назви, висловлювання, тексти, ситуації, які мають метафоричний потенціал.

Саме з прецедентними явищами виникає багато труднощів при перекладі. Так, з'являється питання, чи має право перекладач замінити одне прецедентне явище іншим? Наприклад, чи доречно було б перекласти сказане при привітанні Й. Шульца С. Горбачову “*All the usual suspects are here*”, що є відомою будь-якому середньостатистичному американцю прецедентною фразою з фільму Касабланка, перекладом Грибоедова «*Ба, знайомі всі обличчя!*» [7].

Також, виникають труднощі при перекладі таких прецедентних явищ, як національні прізвища, як Тарас Бульба, Гонта та ін., під час тлумачення в умовах

дефіциту часу. Пояснення потребує багато часу, а оповіданий політичний жарт - це не завжди справа для сміху. У таких жартах лунають регулярні каламбури. Каламбури на основі омонімії особливо важко передати. Поява в текстах політичного дискурсу національного прецедентного явища з культури країни третьої сторони також викликає труднощі [7].

У деяких ситуаціях перекладачеві доводиться грати роль експерта з питань міжкультурних комунікацій та пояснювати інваріантність сприйняття національного прецедентного явища. Оскільки в культурних спільнотах збірка «героїв» та «лиходіїв» відрізняється, можуть спостерігатися ситуації непорозумінь чи навіть культурних сутичок. Щоб уникнути комунікативного провалу, перекладач повинен продемонструвати свою культурну компетентність та допомогти учасникам бесіди зрозуміти наміри один одного.

Словники не завжди мають можливість включати та пояснювати прецедентні явища та афоризми політиків. Відомі афоризми, якими користуються англійські політики, такі як вислів Рейгана *evil empire* – «імперія зла» та Трампа *The buck stops here* – «Долар зупиняється ту», мають шанс увійти до групи прецедентних явищ. Однак є деякі безпрецедентні імена та висловлювання, де має бути певний зв'язок із ситуаціями, в яких вони вперше опинилися. Афоризми стають крилатими і живуть власним життям. Одномовним та двомовним словникам не вдається включати та пояснювати всі висловлювання політиків [7].

Ще одна особливість сучасного політичного дискурсу – це алюзія на священні тексти. Політичні та релігійні дискурси можуть переплітатися. Релігія наприкінці ХХ – початку ХХІ століття впливає на політику як ніколи. Так, в дискурсі Обама важливе місце займають месіанські мотиви, натяки на біблійні сюжети та промови. У разі президентства Трампа його твіти зазвичай формують політичну програму дня, яка змушує перекладачів бути обізнаними у їх змісті.

Ще однією особливістю перекладу англійських політичних текстів є парадигма політкоректності. Постколоніальне західне суспільство, рух за права жінок та сексуальні меншини призвели до значних змін у словниковому складі англійської мови за останні десятиліття. Постколоніалізм почав диктувати вибір літератури для перекладу та вибір словникового запасу. Політично правильний лексикон постає як бажання словесно згладити провину [7].

Щодо «політично коректного» вибору самої літератури для перекладу, то сьогодні все більш конкретна вага припадає на твори авторів афро-американських, латиноамериканських, африканських та азійських країн. Вимоги до перекладачів повинні бути збережені, щоб зберегти національний колорит, інакше глобалізація та великий обсяг літератури матимуть нові переклади, в яких «проза жінки з Палестини починає нагадувати прозу чоловіка з Тайвані». Гендерні та політичні евфемізми нейтралізуються вилученням суфіксів статі, таких як *-man*, *-woman*, *-erand*, *-ess*: *policeman*, *policewoman* – *police officer*; *chairman*, *chairwoman* – *a chairperson or Chair*; *air hostess* – *flight attendant*; *waiter*, *waitress* – *server*, *fireman* – *a firefighter* і т.д. В останньому прикладі суфікс *-er* є менш дискримінативним ніж суфікс *-man*. За останніми дослідженнями вчених слово *women* почали все більше писати як *womyn* або *wimmin*, для того, щоб запобігти асоціації зі словом *man* [7].

Та чи потрібно відображати такі зміни в перекладі? Оратори української мови навряд чи приділяють таким речам особливу увагу. У той же час, перекладачі-феміністи вважають, що переклад є своєрідним політичним маніфестом. Саме тому в українській мові почало з'являтися все більше фемінітивів, особливо в назвах професій людини, як наприклад *адвокат* – *адвокатша* чи *адвокатеса*, *вчитель* – *вчителька*, *клоун* – *клоунеса* та ін.

Наразі гостро постає питання правильної передачі політичних евфемізмів. В англійській, особливо американській версії, їх є десятки. Поставлена проблема є серйозною, і її рішення навряд чи може бути швидким. Толерантність треба

виховувати зі шкільної лави, збагачуючи мовлення молодої людини словами, які раніше їм не були відомі. Необхідно розширити межі мови спільними силами письменників, журналістів, філологів та перекладачів [7].

Інша проблема перекладачів політичного дискурсу – етикет. Цей аспект також називають деонтологією. Якщо доповідач допускає помилку чи грубість, чи має перекладач право «заздальгідь» відредагувати його, знешкодивши хамство, щоб уникнути скандалу? Деякі фахівці вважають, що якщо одна сторона ображає другу, перекладач повинен перекласти.

Перекладач може перекласти доповідача, лише якщо він наділений статусом дипломата або домовленістю з доповідачем. Високопосадовці вважають за краще мати особистих перекладачів, щоб у випадку, коли вони знаходяться під тиском та допускають помилку, перекладачі мали змогу їх виправити. В історії перекладацької практики можна знайти багато випадків суперечливого перекладу. Наприклад, Хрущов був відомий тим, що використовував багато національних, своєрідних формулювань. Тож, перекладачам доводилося не просто перекладати такі його висловлювання, як «*Кузькина мать*», а також вирази «баба з возу» та «зі свинячим рилом в Калашній ряд» [7].

1.3 Особливості політичного дискурсу з точки зору сучасної лінгвістики

Поняття «дискурс» має багато значень. Воно походить від латинського слова *discursus*, що буквально означає «біг у різних напрямках» [8]. На сьогодні існують різні визначення даного поняття і це залежить від різних підходів тлумачення у різних науковців. Так, на думку Т. М. Николаєва «дискурс – це багатозначний термін лінгвістики тексту, який багатьма авторами вживається майже у омонімічних значеннях». Дане поняття включає в себе такі категорії, як зв'язний текст, текст усно-розмовної форми, група висловлювань, пов'язаних між собою за змістом, діалог, мовленнєва поведінка та ін. (КСТЛТ)

Проте на мою думку більш повного і точного значення терміну «дискурс» надала Арутюнова Н. Д.. Так, вона стверджує, що «дискурс – це зв'язний текст у сукупності з екстралінгвістичними – прагматичними, соціокультурними, психологічними та іншими факторами; це текст, що узятий у подієвому аспекті; це мовлення, яке розглядається як цілеспрямована соціальна дія, як компонент, що бере участь у взаємодії людей та механізмах їх свідомості (когнітивних процесах)» (ЛЕС).

Говорячи про політичний дискурс Шейгал Є. І. стверджував, що політика, як специфічна сфера людської діяльності за своєю суттю є сукупністю мовленнєвих дій. Подібно до всіх інших дискурсів політичний дискурс має структуру поля, в центрі якого розташовані ті жанри, які прагнуть до основної цілі політичної комунікації – боротьби за владу. Це такі види політичної комунікації, як парламентські дебати, промови політиків, передвиборчі компанії. На периферії цього поля знаходяться жанри, в яких функція боротьби за владу перекривається функціями інших видів дискурсу або комбінаціями різних дискурсів в тексті [12], [7:215].

Крім того, важливою рисою політичного дискурсу є те, що політики часто намагаються завуалювати свої цілі, використовуючи номіналізацію, метафоризацію та інші методи впливу на свідомість електорату та опонентів. Загалом, публічною метою політичного дискурсу є надихнути слухачів, громаду, з необхідністю «політично правильних» дій/суджень. Очевидно, що, говорячи про ефективність політичного дискурсу, неможливо уникнути одного з найважливіших елементів політичної промови, тобто переконання [9:375].

Політики у своїй промові оперують певними символами, і їх успішність залежить від того, наскільки ці символи співвідносяться із суспільною свідомістю. Політик повинен бути здатний знайти найкращий спосіб звернутися до своєї аудиторії, враховуючи їх думку, переконання тощо [48:221].

Політичний дискурс вважається специфічним, оскільки він має низку своєрідних характеристик. У своїй промові політики використовують конкретні терміни та поняття, а це означає, що їхній словниковий запас є професійним, але в той же час загальні слова та фрази при використанні в політичному контексті можуть мати інше значення, протилежне звичайному. Структура політичного дискурсу також є специфічною, оскільки складається з конкретних мовленнєвих стратегій, характерних для політичного дискурсу. Дослідники також відзначають, що дискурс має вражаючу розмовну та письмову форму (паузи та інтонація). Так, доведено, що виступ політика містить вдвічі більше значущих пауз, ніж мовлення інших людей, і ці паузи, як правило, довші, що дозволяє порівнювати цей вид виступу з театральними виставами [19:46].

Політичний дискурс, як і будь-який вид дискурсу підлягає багатодисциплінарному дослідженню, і до нього існують різноманітні підходи. По-перше, політичний дискурс можна розглядати з точки зору соціопсихології, коли дослідники намагаються оцінити ефективність дискурсу та ступінь досягнення мети досягнень. По-друге можна використати аналіз особистого обґрунтування чи намірів або адресата в певному контексті [9:376].

Вищезгадане свідчить про те, що вивчення політичного дискурсу дійсно взаємопов'язане з низкою галузей дослідження і спрямоване на аналіз форм, намірів та змісту дискурсу, що використовується в певному контексті [19:46].

Крім того, ще однією особливістю політичного дискурсу є його ораторський характер, включаючи декламації, пропаганду, торжествуючий стиль, ідеології, абстрактні поняття, посилення на науку та логіку, критику, риторику та твердження про незаперечну правду. Усі ці особливості роблять політичну промову звучати театралью і агресивно. Намір політиків у цьому випадку полягав би в тому, щоб знезброїти їхніх опонентів і нав'язати аудиторії свої ідеї та переконання. Дослідники складають узагальнені критерії політичного дискурсу, включаючи опис дій чи констатацію факту, вкладені у висловлювання, вкладені у питальних реченнях; відповіді на конкретні запитання, описи питань, що існують у суспільстві (вони також включатимуть необхідний позитивний чи негативний варіант дій); нові ідеї та вірування; констатування загальної правди чи правду Бога, запити та претензії до органів державної влади та заклик прийняти певні дії чи рішення [9:376].

Вищезазначені критерії сприяють ефективності політичного дискурсу, який відповідає конкретним вимогам. Оратори зазвичай відштовхуються від того, що слухачі мають певний набір переконань та ідей, які вони підтримують і проти яких заперечують. Ці знання змушують ораторів слідувати певній схемі у своїй промові. Ця закономірність починається з оголошення причини виступу, мотивів. Цей вступ зазвичай звучить так, ніби політик виступає не тому що хоче, а тому що це є необхідним і правильним в даних умовах. Доповідач також підкреслює, що він є представником політичної партії чи групи, і озвучена думка співпадає з ідеями та переконаннями цієї групи. Доповідачі уникають розмов про особисті мотиви та наміри, підкреслюючи важливість своєї промови для суспільства та те, що вони є відповідальними громадянами і думають про загальне благо [9:377].

Що стосується інтерпретації політичного дискурсу в цілому, то дослідники зазначають, що дослідження не повинно зосереджуватися лише на мовних засобах, оскільки в цьому випадку ідея та справжній намір політичного дискурсу були б упущені. Розуміння та інтерпретація політичного дискурсу означає, що в дослідженні буде згадуватися додаткова інформація, очікування оратора та реципієнта, закладені мотиви, сюжет та логіка. Дослідники часто зазначають, що питання розуміння політичного дискурсу є однією з його інформаційних цінностей у конкретному контексті. Політичний дискурс тісно взаємопов'язаний з ідеологією, ментальним світоглядом та філософією життя і почуттями реципієнта, тому політичний дискурс слід аналізувати відповідно до вищезазначених моментів [9:377].

Риторика політичного дискурсу співвідноситься з подоланням таких його негативних рис, як ідеологічна претензійність та монополія, агресивність, диктатура, прагматизм та схильність до конфлікту. Ці особливості політичного дискурсу нав'язують інформацію замість того, щоб зробити її предметом роздумів реципієнта, таким чином, ведучи до віддаленого сприйняття тексту. Максимум рефлексивності та діалогізму є фундаментом основної концепції риторики політичного дискурсу. Максимум рефлексивності передбачає, що будь-яке слово несе певні ідеї та енергію, передану оратором реципієнту. Під час сприйняття цих слів одержувач розуміє текст і вписує його у свою свідомість. Коли це відбувається, то дискурс передбачає діалогізм, оскільки цей текст адаптується за допомогою сприйняття одержувача. Засоби риторики застосовуються для того, щоб одержувач більше зацікавився текстом та його значенням, відповідаючи на запитання та надаючи аргументи щодо своєї позиції, погоджуючись чи не погоджуючись із мовцем [60:49]. Однак часто дослідники згадують максимум монологу як характеристика для політичного дискурсу, оскільки іноді текст не відображає рефлексію мовця і не вимагає також роздуму одержувача.

Таким чином, політичний дискурс включає всі типи взаємодії індивіда та суспільства, створюючи світогляд. Політичний дискурс розкриває спосіб нав'язування культурних цінностей та соціального порядку в різних суспільствах. Цей тип дискурсу включає різноманітні політичні дискусії в суспільстві, включаючи дискусії з політиками та чиновниками та громадську риторику.

Висновки до розділу 1

Таким чином, однією з найважливіших функцій політичного дискурсу, яка виокремлює його із загального мовного контексту, вважається функція переконання. Будь-який текст впливає на свідомість адресата з семіотичної точки зору. Але для політичного тексту мовленнєвий вплив є основною метою комунікації, на досягнення якої орієнтується вибір лінгвістичних засобів.

Принципова відмінність політичної мови від повсякденної полягає не у використанні певних формальних засобів, а в такій зміні співвідношення між знаком (словом) і значенням, при якому звичні одиниці мови отримують незвичну інтерпретацію, а добре відомі ситуації включаються до несподіваних смислових контекстів. Так, речі «перестають називатися своїми іменами».

Ця специфіка політичного дискурсу як системи багато в чому пояснює і специфіку політичного тексту, з якого може бути прочитаний певний зміст, який не зводиться до буквального, а іноді прямо протилежний йому. Більше того, деякі вчені вважають, що цей зміст і є «істинним» смислом політичного тексту.

Орієнтуючись на такий метод, легше зрозуміти цінність політичного тексту в цілому, а не думок, висновків чи ідей, які можуть виникнути з цього

тексту. Саме такий підхід допомагає розглянути політичний дискурс у цілому та політичний текст зокрема під новим кутом та слугує підґрунтям для проведення майбутніх досліджень.

РОЗДІЛ 2

ФУНКЦІЇ РИТОРИЧНИХ ЗАСОБІВ В АНГЛІЙСЬКОМОВНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

2.1 Роль риторичних засобів в англійськомовному політичному дискурсі

Риторичні засоби застосовуються в англійськомовному політичному дискурсі, коли оратор використовує слова таким чином, щоб передати значення або переконати. Це також може бути техніка, яка використовується для викликання емоцій у читача чи аудиторії, наприклад емоцій щастя.

Досвідчені оратори та політичні діячі використовують у своїх промовах багато різних типів риторичних засобів для досягнення конкретних ефектів. Деякі типи риторичних засобів також можна вважати образною мовою, оскільки вони залежать від не буквального вживання певних слів або фраз.

Так, алітерація – це риторичний засіб, так зване повторення приголосних звуків. Це робить промову більш привабливою та такою, що краще запам'ятовується. Так, у своїй знаменитій промові 1963 року «Я маю мрію» Мартін Лютер Кінг-молодший також застосовує цей риторичний засіб задля надання своїй промові більшої стилістичної привабливості:

(9) I have a dream that my four little children will one day live in a nation where they will not be judged by the color of their skin but by the content of their character (IHAD:URL). – Я маю мрію, щоб моїх чотири маленьких дітей одного дня жили в країні, де їх оцінюватимуть не за кольором шкіри, а за внутрішніми якостями.

Тут, звук «к» повторюється автором навмисно, адже фраза *content of character* не так часто застосовується, а особливо в значенні «внутрішні якості людини».

Алюзія – це посилання на подію, місце чи людину. Кожне з цих понять може бути реальним або уявним, посилаючись на що завгодно – від художньої літератури та фольклору, до історичних подій та релігійних рукописів. Алюзія

дозволяє оратору уникати загальних, очевидних тверджень. Тим самим цей риторичний засіб дозволяє навести приклад або передати повідомлення, не вдаючись до тривалої дискусії. Тим не менш, оскільки натяки посиляються на щось інше, ніж те, що безпосередньо обговорюється, цільова аудиторія може не зрозуміти повідомлення, якщо вона не розуміє суть події чи орієнтира, на яке робиться посилання. В своїй промові Мартін Лютер Кінг також використовує цей прийом:

(2) *Five score years ago, a great American, in whose symbolic shadow we stand today, signed the Emancipation Proclamation* (IHAD: URL). – Сто років тому великий американець, у символічній тіні якого ми сьогодні перебуваємо, підписав Прокламацію про звільнення рабів.

“*Five score years ago...*” - саме цими словами Мартін Лютер Кінг починає свою промову, що є прямим натяком на те, як у 1863 президент Авраам Лінкольн почав свою знамениту Геттзбургську промову – “*Four score and seven years ago...*”. Саме Авраам Лінкольн роком пізніше і підписав Прокламацію про звільнення рабів.

(20) *And when this happens, when we allow freedom to ring, when we let it ring from every village and every hamlet, from every state and every city, we will be able to speed up that day when all of God's children, black men and white men, Jews and Gentiles, Protestants and Catholics, will be able to join hands and sing in the words of the old Negro spiritual, “Free at last! free at last! thank God Almighty, we are free at last!”* (IHAD:URL). – І коли це станеться, коли ми дозволимо лунати свободі, коли дозволимо їй лунати з кожного села та кожного хутора, з кожного штату та кожного міста, ми зможемо пришвидшити той день, коли всі Божі діти, чорношкірі чоловіки та білі чоловіки, євреї та язичники, протестанти та католики, зможуть взятись за руки і заспівати словами старого негритянського спіричуелу: «Нарешті вільні! нарешті вільні! слава Богу Всевишньому, нарешті ми вільні!»

Тут йде мова про знамніті спіричуели – духовні пісні афроамериканців, як основний жанр афроамериканського музичного фольклору. Таким чином Мартін Лютер Кінг, використовуючи класичну промову американського президента на почасту виступу та відому афро-американського спіричуелу в кінці промови, демонструє еквівалентну цінність обох культур.

Ампліфікація – це стилістична фігура, нагромадження однорідних елементів мови. В політичному дискурсі ампліфікація означає, що оратор додає до речення більше інформації, сподіваючись, що вона справить більше враження, стане гучнішою та важливішою. За допомогою ампліфікації оратор також збільшує емоційну реакцію аудиторії на свій виступ.

(8) *I have a dream that one day even the state of Mississippi, a state sweltering with the heat of injustice, sweltering with the heat of oppression, will be transformed into an oasis of freedom and justice* (IHAD:URL). - Я маю мрію, що одного разу навіть штат Міссісіпі, штат, що пронизаний полум'ям несправедливості, полум'ям гніту, перетворився на оазис свободи та справедливості.

В даному випадку Мартін Лютер Кінг використав ампліфікацію для пояснення свого вибуру саме штатом Міссісіпі, адже на той час саме цей штат славився своїм найбільш пригнічливим ставленням до темношкірого населення.

Авраам Лінкольн також застосував ампліфікацію в своїй Геттізбурзькій промові щоб підкреслити страждання загиблих людей:

(74) *The brave men, living and dead, who struggled here, have consecrated it, far above our poor power to add or detract* (ALGA: URL). – Хоробрі люди, живі та мертві, які боролись тут, освятили її, набагато краще нашої бідної сили додавати або применшувати.

Анафора повторює слово чи фразу послідовними фрагментами. Використання анафори створює паралелізм та ритм, саме тому цей прийом часто асоціюється з музикою та поезією. Багато політиків та публічних ораторів використовують анафори у своїх виступах, щоб зробити відповідні моменти

більш яскравими для аудиторії. У цьому випадку анафора використовується для підкріплення конкретних ідей та забезпечення їх чіткості та запам'ятовування слухачами. Вінстон Черчілль славився своїми публічними виступами і добре використовував багато риторичних прийомів, включаючи анафору, як наприклад в своїй промові до Палати громад у червні 1940 року:

(50) *We shall go on to the end, we shall fight in France, we shall fight on the seas and oceans, we shall fight with growing confidence and growing strength in the air, we shall defend our island, whatever the cost may be, we shall fight on the beaches, we shall fight on the landing grounds, we shall fight in the fields and in the streets, we shall fight in the hills* (WSNS: URL). – Ми підемо до кінця, ми будемо воювати у Франції, ми будемо воювати на морях і океанах, ми будемо воювати зі зростаючою впевненістю та зростаючою силою в небі, ми будемо захищати наш острів за будь-яку ціну, ми будемо воювати на берегах, ми будемо воювати на десантних площадках, ми будемо воювати на полях і на вулицях, ми будемо воювати на пагорбах.

Ще одним чудовим прикладом анафори в промові є виступ Мартіна Лютера Кінга-молодшого у Вашингтоні в 1963 році:

(6) *I have a dream that one day this nation will rise up and live out the true meaning of its creed: "We hold these truths to be self-evident: that all men are created equal"* (IHAD: URL). – Я маю мрію, що одного разу ця нація підніметься і переживе справжній сенс вислову, який проголошується нашою вірою: «Це істина в першій інстанції: всі люди народжені вільними та рівними».

(7) *I have a dream that one day on the red hills of Georgia the sons of former slaves and the sons of former slave owners will be able to sit down together at a table of brotherhood* (IHAD: URL). – Я маю мрію, що одного разу на червоних пагорбах штату Джорджія сини колишніх рабів та сини колишніх рабовласників зможуть сісти разом за Круглий стіл.

(8) *I have a dream that one day even the state of Mississippi, a state, sweltering with the heat of injustice, sweltering with the heat of oppression, will be transformed into an oasis of freedom and justice* (IHAD: URL). – Я маю мрію, що одного разу навіть штат Міссісіпі, штат, що пронизаний полум'ям несправедливості, полум'ям гніту, перетворився на оазис свободи та справедливості.

(9) *I have a dream that my four little children will one day live in a nation where they will not be judged by the color of their skin but by the content of their character. I have a dream today* (IHAD: URL). – Я маю мрію, щоб моїх чотири маленьких дітей одного дня жили в країні, де їх оцінюватимуть не за кольором шкіри, а за змістом їхнього характеру. Я маю мрію сьогодні.

(10) *I have a dream that one day right there in Alabama, little black boys and black girls will be able to join hands with little white boys and white girls as sisters and brothers. I have a dream today* (IHAD: URL). – Я маю мрію, що одного дня саме там, в Алабамі, маленькі хлопчики та дівчата з чорним кольором шкіри зможуть з'єднати руки з маленькими хлопчиками та дівчатами з білим кольором шкіри як сестри та брати. Я маю мрію сьогодні.

(11) *I have a dream that one day every valley shall be exalted, every hill and mountain shall be made low, the rough places will be made plain, and the crooked places will be made straight, and the glory of the Lord shall be revealed, and all flesh shall see it together* (IHAD: URL). – Я маю мрію, що одного дня кожна долина буде піднесена, кожен пагорб і гора стануть низькими, шорсткі місця стануть рівними, а криві місця стануть прямими, і слава Господня відкриється, і всі люди побачать це разом.

Наступна частина промови також містить багато анафор:

(14) *With this faith we will be able to hew out of the mountain of despair a stone of hope* (IHAD: URL). – З цією вірою ми зможемо добути з гори відчаю камінь надії.

(15) *With this faith we will be able to transform the jangling discords of our nation into a beautiful symphony of brotherhood* (IHAD:URL). – З цією вірою ми зможемо перетворити безглузді розбрати нашої нації в прекрасну симфонію братства.

(16) *With this faith we will be able to work together, to pray together, to struggle together, to go to jail together, to stand up for freedom together, knowing that we will be free one day* (IHAD:URL). – З цією вірою ми зможемо працювати разом, молитися разом, разом боротися, разом піти до в'язниці, разом виступати за свободу, знаючи, що одного дня ми будемо вільними.

Авраам Лінкольн також був чудовим оратором. У своєму Другому інавгураційному зверненні до нації він використав такий приклад анафори:

(54) *With malice toward none; with charity for all; with firmness in the right...* (ALIS: URL). – Без злоби; з благодійністю для всіх; з твердістю в праві...

Антиметабола повторює слова або фрази в зворотному порядку. Відома цитата Джона Ф. Кеннеді це відомий приклад антиметаболи: (69) *Ask not what your country can do for you - ask what you can do for your country* (ANWYCCDFY: URL). – Не питайте, що ваша країна може зробити для вас - запитайте, що ви можете зробити для своєї країни.

Антитеза – це стилістична фігура, протиставлення контрастних явищ, образів і понять. В основі антитези часто лежать антоніми. Політики використовують антитезу як метод переконання та для підкреслення значення певного явища. За допомогою антитези протиставляються два протилежні явища, що допомагає підкреслити напругу між ними, а також підвести аудиторію до якоїсь важливої ідеї.

Так Авраам Лінгольн в своїй Геттізбургській промові використовує багато антитез:

(75) *The world will little note, nor long remember what we say here, but it can never forget what they did here* (ALGA: URL). – Світ ні помітить, ні згадає те, про що ми тут говоримо, але він ніколи не зможе забути, те що вони тут зробили.

(72) *We have come to dedicate a portion of that field, as a final resting place for those who here gave their lives that that nation might live.* (ALGA: URL). (73) *But, in a larger sense, we can not dedicate – we can not consecrate – we can not hallow – this ground* (ALGA: URL). – Ми прийшли присвятити частину цього поля битви як останнє місце відпочинку тим, хто тут віддав своє життя, щоб ця нація могла жити. Але в ширшому сенсі ми не можемо присвятити – ми не можемо освятити – ми не можемо благословити цю землю.

Мартін Лютер Кінг в своїй промові також використовує антитези:

(11) *I have a dream that one day every valley shall be exalted, every hill and mountain shall be made low, the rough places will be made plain, and the crooked places will be made straight, and the glory of the Lord shall be revealed, and all flesh shall see it together* (IHAD: URL). – Я маю мрію, що одного дня кожна долина буде піднесена, кожен пагорб і гора стануть низькими, шорсткі місця стануть гладкими, а криві місця стануть прямими, і слава Господня відкриється, і всі люди побачать це разом.

Джон Ф. Кеннеді у своїй промові використовує антитезу, щоб переконати народ у необхідності об'єднання та спільної роботи на благо країни:

(61) *United, there is little we cannot do in a host of cooperative ventures. Divided, there is little we can do - for we dare not meet a powerful challenge at odds and split asunder* (ANWYCCDFY: URL). – Об'єднані, ми мало що не можемо зробити у багатьох спільних справах. Розділені, ми мало що можемо зробити – бо ми не наважуємось зустріти потужний виклик суперечок та розділення.

Епаналепсіс є риторичним засобом, що передає значення цікавим або унікальним способом. Цей засіб виділяється рядком тексту, оскільки повторює

подібну групу слів на початку речення та в кінці. Так, Мартін Лютер Кінг застосовує цей прийом в своїй знаменитій промові:

(5) *It is a dream deeply rooted in the American dream* (IHAD: URL). – Це мрія, глибоко вкорінена в мрію всієї Американськи.

Епітет – це описове слово або фраза, що виражають якість людини чи речі. Незліченна кількість епітетів постійно вживається в мові, щоб надати їй краси та виразності, а також вирадити якість предмета чи особи і ставлення мовця до нього. Політичні діячі також постійно використовують епітети у своїх ромовах, як наприклад Барак Обама:

(34) *And in the coming weeks and months, I am looking forward to reaching out and working with leaders of both parties to meet the challenges we can only solve together – reducing our deficit, reforming our tax code, fixing our immigration system, freeing ourselves from foreign oil* (POENS:URL). – І в найближчі тижні та місяці я з нетерпінням чекаю налагодження контактів та роботи з лідерами обох сторін для вирішення тих проблем, які ми можемо вирішити лише разом – зменшення дефіциту, реформування податкового кодексу, виправлення нашої імміграційної системи, звільнення від іноземної нафта.

Так само, як і Авраам Лінкольн:

(55) *I am not insensible at all to the personal compliment there is in this; yet I do not allow myself to believe that any but a small portion of it is to be appropriated as a personal compliment* (ALNS: URL). – Я зовсім не байдужий до особистого компліменту, який тут міститься; проте я не дозволяю собі вірити, що все з цього, крім невеликої частини, слід сприймати як особистий комплімент.

Гіпербола – це фігура мови, яка використовує надзвичайне перебільшення, щоб щось підкреслити.

Так, Мартін Лютер Кінг вірить, що справжня справедливість настане лише тоді, коли кожна людина повірить у свободу для всіх:

(20) *And when this happens, when we allow freedom to ring, when we let it ring from every village and every hamlet, from every state and every city, we will be able to speed up that day when all of God's children, black men and white men, Jews and Gentiles, Protestants and Catholics, will be able to join hands and sing in the words of the old Negro spiritual, "Free at last! free at last! thank God Almighty, we are free at last!"* (IHAD:URL). – І коли це станеться, коли ми дозволимо лунати свободі, коли дозволимо їй лунати з кожного села та кожного хутора, з кожного штату та кожного міста, ми зможемо пришвидшити той день, коли всі Божі діти, чорношкірі чоловіки та білі чоловіки, євреї та язичники, протестанти та католики, зможуть взятись за руки і заспівати словами старого негритянського спіричуелу: «Нарешті вільні! Нарешті вільні! слава Богу Всевишньому, нарешті ми вільні!»

Літота – це обхідний спосіб сказати щось, використовуючи протилежність задуманого значення, щоб проілюструвати те, що ви намагаєтесь сказати. Негатив однієї речі використовується для вираження позитивного її протилежності. Літоти роблять заниження, використовуючи негатив, щоб підкреслити позитив. У цьому риторичному прийомі для ефекту часто використовується подвійний негатив.

Так, Мартін Лютер Кінг у своїй промові також використовує літоту:

(29) *That`s why elections matter. It`s not small, it`s big. It`s important* (POENS:URL). – Ось чому вибори – важливі. Вони не маленькі, вони – великі. Вони важливі.

Метафора - це тип прихованого порівняння, який порівнює дві речі, зазначаючи, що одне є іншим. Так, Мартін Лютер Кінг використовує багато меафор в своїй знаменитій промові:

(3) *This momentous decree came as a great beacon light of hope to millions of Negro slaves who had been seared in the flames of withering injustice.* (IHAD: URL)

– Цей вагомий указ постав як світло надії для мільйонів негрійських рабів, які були оповиті полум'ям світової несправедливості.

(4) *The whirlwinds of revolt will continue to shake the foundations of our nation until the bright day of justice emerges* (IHAD: URL). – Вири бунту продовжуватимуть здригати основи нашої нації, поки не настане світлий день справедливості.

(5) *It is a dream deeply rooted in the American dream* (IHAD: URL). – Це мрія, глибоко вкорінена в мрію всієї Америки.

(6) *I have a dream that one day this nation will rise up and live out the true meaning of its creed: “We hold these truths to be self-evident: that all men are created equal* (IHAD: URL). – Я маю мрію, що одного разу ця нація підніметься і переживе справжній сенс вислову, який проголошується нашою вірою: «Це істина в першій інстанції: всі люди народжені вільними та рівними».

Метонімія – це тип метафори, коли щось, що порівнюється, називається чимось, що тісно пов'язане з цим.

Твк, Мартін Лютер Кінг використовує метонімію, коли обирає назви конкретних місць в своїй промові. Ці місця обрані не випадково. Вони представляють місця, які в той час були наповнені расизмом. Наприклад, Ку-клукс-клан тоді щойно зародився в Стоун Маунтен в штаті Джорджія, а інші місця також мали погану славу осередків расизму, звідси і посилання:

(19) *But not only that; let freedom ring from Stone Mountain of Georgia! Let freedom ring from Lookout Mountain of Tennessee! Let freedom ring from every hill and molehill of Mississippi* (IHAD:URL). – Але не тільки це; нехай свобода лунає з Стоун Маунтен штату Джорджія! Нехай свобода лунає з Гори Лукаут штату Теннессі! Нехай свобода лунає з усіх пагорбів та кротовиків штату Міссісіпі.

Оксиморон створює парадокс із двох слів – наприклад, «близька помилка» або «серйозно смішно». Оксиморон іноді називають суперечливістю в термінах

і найчастіше використовують для драматичного ефекту. Так, Вінстон Черчилль відомий своєю фразою, яка повністю є оксимороном:

(51) *A joke is an extremely serious issue* (WSNS: URL). – Жарт – це надзвичайно серйозне питання.

(72) *The brave men, living and dead, who struggled here, have consecrated it, far above our poor power to add or detract* (ALGA: URL) – Хоробрі люди, живі та мертві, які боролись тут, освятили її, набагато краще нашої бідної сили додавати або применшувати.

Паралелізм використовує слова або фрази з подібною структурою. Цей прийом створює симетрію та рівновагу у політичних промовах та дозволяє аудиторії краще сприймати інформацію.

Паралелізм у риторичі використовується для переконання, мотивації та/або виклику емоційних реакцій у аудиторії і часто використовується у виступах. Баланс між реченнями та фразами полегшує обробку складних думок, утримуючи увагу слухача. Баланс також є важливим елементом – кожна фраза або ідея має бути настільки ж важливою, як і її аналог. Так, Барак Обама часто використовує паралелізм в своїх промовах.

(23) *Tonight, in this election, you, the American people, reminded us that while our road has been hard, while our journey has been long, we have picked ourselves up, we have fought our way back, and we know in our hearts that for the United States of America, the best is yet to come* (POENS:URL). – Сьогодні вночі, на цих виборах, ви, американський народ, нагадали нам, що хоча наша дорога була важкою, хоча наша подорож довгою, ми зібралися, ми пробіли наш шлях назад, і в серці ми знаємо, що для Сполучених Штатів Америки найкраще ще попереду.

(24) *Whether you pounded the pavement or picked up the phone – whether you held an Obama sign or a Romney sign, you made your voice heard and you made a difference* (POENS:URL). – Незалежно від того, чи ти оббивав брукувку чи

піднімав телефон – чи ти тримав знак Обама чи знак Ромні, ти зробив свій голос почутим и твій голос мав значення.

Порівняння безпосередньо порівнює один об'єкт з іншим. Порівняння часто плутають з метафорами, але головна відмінність полягає в тому, що в порівнянні використовується *as / like* для порівняння, а метафора просто визначає порівняння. Мартін Лютер Кінг і у своїй промові поряд з метафорами використовував також і порівняння:

(9) *I have a dream that one day right there in Alabama, little black boys and black girls will be able to join hands with little white boys and white girls as sisters and brothers* (IHAD: URL). – Я маю мрію, що одного дня саме там, в Алабамі, маленькі хлопчики та дівчата з чорним кольором шкіри зможуть з'єднати руки з маленькими хлопчиками та дівчатами з білим кольором шкіри як сестри та брати.

Барак Обама також прикрашав свої промови порівняннями:

(30) *We want our kids to grow up in a country where they have access to the best schools and the best teachers a country that lives up to its legacy as the global leader in technology and discovery and innovation with all of the good jobs and new businesses that follow* (POENS:URL). – Ми хочемо, щоб наші діти зростали в країні, де вони мають доступ до найкращих шкіл та найкращих вчителів, країні, яка дотримується своєї спадщини як світовий лідер у галузі технологій, відкриттів та інновацій, завдяки всім хорошим робочим місцям та новому бізнесу, який посідає.

Отже, риторичні засоби в англійськомовному політичному дискурсі використовуються як засоби переконання чи спонукання. Це так звана своєрідна техніка, за допомогою якої оратор передає слухачеві зміст промови з метою переконати слухача побачити даний зміст з точки зору оратора, використовуючи мову, призначену для заохочення, або спровокувати певний емоційний стан. Так, риторичні засоби викликають емоційний відгук у аудиторії за допомогою

використання певних прийомів, але їх основною метою є доведення точки зору оратора.

2.2 Класифікації риторичних засобів передачі ЩАСТЯ в англійськомовному політичному дискурсі

Термін ЩАСТЯ використовується в контексті психічних або емоційних станів, включаючи позитивні чи приємні емоції, що варіюються від задоволення до сильної радості. Він також використовується в контексті задоволення життям, суб'єктивного благополуччя, процвітання та добробуту. Поняття ЩАСТЯ досить суб'єктивно, проте в загальному виділяють п'ять рівнів потреб, які має людина. Так, це фізіологічні потреби – голод, спрага, сон; потреби безпеки; потреби спілкування і любові; потреба в повазі; потреба в самореалізації. Використання риторичних засобів англійськомовного політичного дискурсу, які спрямовані виклик у аудиторії емоцій щастя і називається риторикою щастя.

Риторичні засоби передачі ЩАСТЯ в англійськомовному політичному дискурсі покликані викликати емоції щастя в аудиторії. Цього також можна досягти, використовуючи лексику, що пов'язана з задоволенням потреб людини, що також вважається необхідною складовою щастя. Багато політиків використовують риторичну щастя в обіцянках кращого майбутнього, звеличені країни, обіцянках рівності та миру, адже саме це означає щастя народу.

Риторичні засоби, як правило, поділяються на три категорії: ті, що включають наголос, асоціацію, роз'яснення та фокус; ті, що включають фізичну організацію, перехід та розпорядження або влаштування; і ті, що передбачають оздоблення та різноманітність. Іноді риторичні засоби або троп потрапляє лише

в одну категорію, проте частіше ефекти певного риторичного засобу бувають множинними, і один може діяти у всіх трьох категоріях. Наприклад, паралелізм допомагає упорядкувати, уточнити, підкреслити та прикрасити думку.

Тож, можна виділити наступні риторичні засоби передачі щастя в англійськомовному політичному дискусі:

1. Епітети

Епітети – це так звані художні означення, що використовуються для надання характеристики. Завдяки своїй особливій функції епітет надає слову, з яким він вживається, нового сенсового та емоційного відтінку. Передати емоції щастя за допомогою епітетів можливо, якщо епітети, які вживаються мають позитивне значення або надають фразі позитивного забарвлення.

Так, Барак Обама в своїх промва також часто використовував епітети:

(27) *And you will have the lifelong appreciation of a grateful president* (POENS:URL). – І я все життя буду надзвичайно вдячний вам за цю мить.

(28) *You lifted me up the whole day, and I will always be grateful for everything that you've done and all the incredible work that you've put in* (POENS:URL). – Ви підбадьорювали мене весь день, і я завжди буду вдячний за все, що ви зробили, за всю ту неймовірну роботу, яку ви вклав.

(33) *We believe in a generous America, in a compassionate America, in a tolerant America...* ((POENS:URL). – Ми віримо в щедру Америку, в співчутливу Америку, в толерантну Америку...

Всі вищенаведені епітети надають мові Барака Обама особливої величності та позитивного відтінку та покликані викликати у аудиторії почуття гордості та особистої значимості.

Ще один президент США – Авраам Лінкольн – також любляв використовувати епітети в своїх промовах, що надавали його мові особливої величності:

(53) *Yet, if God wills that it continue, until all the wealth piled by the bond-man's 250 years of unrequited toil shall be sunk, and until every drop of blood drawn with the lash, shall be paid by another drawn with the sword, as was said 3000 years ago, so still it must be said, "the judgments of the Lord, are true and righteous altogether"* (ALIS: URL). – І все ж, якщо Бог хоче, щоб це продовжувалось, доки все багатство, накопичене 250 роками нерозділеного труда невільників, не потонуло, і поки кожна крапля крові, випущена бичем, не була оплачена іншою, випущеною мечем, як було сказано 3000 років тому, то все-таки слід сказати, «суди Господні є правдивими і праведними».

Джон Ф. Кеннеді також розумів важливість епітетів задля досягнення необхідного ефекту на аудиторію та для надання словам особливого смислового віддітну:

(60) *To those old allies whose cultural and spiritual origins we share, we pledge the loyalty of faithful friends* (ANWYCCDFY: URL). – Тим давнім союзникам, чие культурне та духовне походження ми поділяємо, ми обіцяємо лояльність вірних друзів.

2. Метафори

Метафори – це приховане порівняння, що побудоване на подібності або контрасті явищ. Вживання слів і словосполучень в непрямому значенні на основі подібності, аналогії, що міститься в їх семантиці, скрите порівняння, може бути розгорнуте в порівняння. Найкращий спосіб застосування метафор в контексті риторики щастя – застосувати контраст минулого і теперішнього або майбутнього, показуючи, що нова реальність буде набагато кращою за стару. Так, Мартін Лютер Кінг у своїх промовах використовує багато метафор, що грають на контрасті:

(14) *With this faith we will be able to hew out of the mountain of despair a stone of hope* (IHAD: URL). – З цією вірою ми зможемо добути з гори відчаю камінь надії.

(15) *With this faith we will be able to transform the jangling discords of our nation into a beautiful symphony of brotherhood* (IHAD:URL). – З цією вірою ми зможемо перетворити безглузді розбрати нашої нації в прекрасну симфонію братства.

Барак Обама також застосовував метафори в своїй промові:

(22) *It moves forward because you reaffirmed the spirit that has triumphed over war and depression, the spirit that has lifted this country from the depths of despair to the great heights of hope, the belief that while each of us will pursue our own individual dreams, we are an American family, and we rise or fall together as one nation and as one people* (POENS:URL). – Воно рухається вперед, тому що ви ще раз підтвердили дух, який переміг над війною і депресією, дух, який підняв цю країну з глибини відчаю до великих висот надії, віру, що, хоча кожен з нас буде переслідувати власні індивідуальні мрії, ми - це американська родина, і ми піднімаємось або падаємо разом, як одна нація і як один народ.

Вінстон Черчіль застосовує метафори для передачі того, як народ Великобританії зможе пережити нещастя війни. Підсилюючи метафорами біди війни оратор намагається переконати аудиторію, що дотримуючись його вказівок можна пережити ці труднощі і досягти перемоги:

(48) *I have, myself, full confidence that if all do their duty, if nothing is neglected, and if the best arrangements are made, as they are being made, we shall prove ourselves once again able to defend our Island home, to ride out the storm of war, and to outlive the menace of tyranny, if necessary for years, if necessary alone* (WSNS:URL). – Я сам повністю впевнений, що якщо всі виконуватимуть свої обов'язки, якщо нічим не нехтуватимуть, і якщо найкращі домовленості будуть зроблені, як вони робляться, ми знову підтвердимо свою здатність захищати наш острівний дім, щоб подолати шторм війни, і пережити загрозу тиранії, що якщо це потрібно робитиметься роками, якщо потрібно – поодинці.

Авраам Лінкольн також використовував метафори:

(64) *But neither can two great and powerful groups of nations take comfort from our present course - both sides overburdened by the cost of modern weapons, both rightly alarmed by the steady spread of the deadly atom, yet both racing to alter that uncertain balance of terror that stays the hand of mankind's final war* (ANWYCCDFY: URL). – Але також дві великі та потужні групи держав не можуть втішитись нашим нинішнім курсом – обидві сторони перевантажені ціною сучасної зброї, обидві справедливо стурбовані постійним розповсюдженням смертоносного атома, але обидві намагаються змінити той невизначений баланс терору, який тримає руку остаточної війни людства.

(68) *And if a beachhead of cooperation may push back the jungle of suspicion, let both sides join in creating a new endeavour, not a new balance of power, but a new world of law, where the strong are just and the weak secure and the peace preserved* (ANWYCCDFY: URL). – І якщо плацдарм співпраці може відсунути на другий план джунглі підозри, нехай обидві сторони приєднаються до створення нових зусиль, не нового співвідношення сил, а нового права, де сильні – справедливі, а слабкі – захищені, і мир збережений.

3. Порівняння

Порівняння – зіставлення двох предметів або явищ із метою пояснити один з них за допомогою іншого. Для виклику позитивних емоцій у аудиторії порівняння повинні викликати приємні асоціації, як це робив Барак Обама:

(22) *...we are an American family, and we rise or fall together as one nation and as one people* (POENS:URL). - ... ми - це американська родина, і ми піднімаємось або падаємо разом, як одна нація і як один народ.

4. Гіпербола

Гіпербола – художнє перебільшення, яке використовується щоб підсилити враження. Таким чином, якщо оратор може викликати більше позитивних емоцій та надихнути аудиторію, як це робив Барак Обама:

(47) *And together, with your help and God's grace, we will continue our journey forward and remind the world just why it is that we live in the greatest nation on earth* (POENS:URL). – І разом, з вашою допомогою і Божою милістю, ми продовжимо свій шлях вперед і нагадаємо світові, чому саме ми є найвеличнішою нацією на землі.

5. Анафори

Анафора – це єдинопочаток. Повтнення однієї і тієї ж фрази чи слова на початку речення підсилює увагу аудиторії саме на цій фразі. Це допомагає зосередити увагу саме на тому, чого потребує оратор. Так Барак Юбама зосереджував увагу на тому, чого хоче та потребує країна:

(30) *We want our kids to grow up in a country where they have access to the best schools and the best teachers a country that lives up to its legacy as the global leader in technology and discovery and innovation with all of the good jobs and new businesses that follow* (POENS:URL). – Ми хочемо, щоб наші діти зростали в країні, де вони мають доступ до найкращих шкіл та найкращих вчителів, країні, яка дотримується своєї спадщини як світовий лідер у галузі технологій, відкриттів та інновацій, завдяки всім хорошим робочим місцям та новому бізнесу, який послідує.

(31) *We want our children to live in an America that isn't burdened by debt, that isn't weakened up by inequality, that isn't threatened by the destructive power of a warming planet* (POENS:URL). – Ми хочемо, щоб наші діти жили в Америці, не обтяженій боргами, не ослабленій нерівністю, не під загрозою руйнівної сили нагріваючоїся планети.

(32) *We want to pass on a country that's safe and respected and admired around the world, a nation that is defended by the strongest military on earth and the best troops this world has ever known – but also a country that moves with confidence beyond this time of war to shape a peace that is built on the promise of freedom and dignity for every human being* (POENS:URL). – Ми хочемо покладатися не тільки

на країну, яка є безпечною і шанованою в цілому світі, націю, яку захищають найсильніші військові на землі та найкращі військо, яке коли-небудь знав цей світ, але також на країну, яка впевнено рухається після цього часу війни задля миру, який будується на обіцянці свободи та гідності для кожної людини.

Вінстон Черчіль за допомогою анафор наголошував увагу на тому, що саме є напрямом його політики:

(49) *At any rate, that is what we are going to try to do. That is the resolve of His Majesty's Government-every man of them. That is the will of Parliament and the nation* (WSNS: URL). – У будь-якому разі, це те, що ми будемо намагатися зробити. Це рішучість уряду Його величності – кожного його члену. Це воля парламенту та нації.

Авраам Лінкольн використовував анафору для спонукання до дій:

(65) *So let us begin anew - remembering on both sides that civility is not a sign of weakness, and sincerity is always subject to proof. Let us never negotiate out of fear. But let us never fear to negotiate* (ANWYCCDFY: URL). – Тож давайте почнемо заново – щоб обидві сторони пам'ятали, що цивілізованість не є ознакою слабкості, а щирість завжди підлягає доказуванню. Давайте ніколи не будемо домовлятися лише зі страху. Але давайте ніколи не боятися домовлятися.

6. Антитеза

Антитеза - це протиставлення понять. Так в основі антитези лежать антоніми. Так, Барак Обама використовував антитезу для того щоб показати, що хоча ми рінзі, ми – єдиний народ:

(42) *It doesn't matter whether you're black or white or Hispanic or Asian or Native American or young or old or rich or poor, abled, disabled, gay or straight* (POENS:URL). – Не має значення, чи ви темношкірий, чи білий або латиноамериканець, або азіат, або корінний американець, чи молодий, чи старий, чи багатий або бідний, працездатний або інвалід, гей або натурал.

Авраам Лінкольн використовував антитезу, щоб показати, що права людини належать їй від народження, а не через те, що їх надає держава, що задля збереження миру потрібно вміти домовлятися та урівноважувати баланс сил:

(58) *And yet the same revolutionary beliefs for which our forebears fought are still at issue around the globe - the belief that the rights of man come not from the generosity of the state, but from the hand of God* (ANWYCCDFY: URL). – І все ж ті самі революційні переконання, за які боролися наші предки, досі залишаються спірними по всьому світу – переконання, що права людини походять не від щедрості держави, а від руки Божої.

(65) Let us never negotiate out of fear. But let us never fear to negotiate (ANWYCCDFY: URL). – Давайте ніколи не будемо домовлятися лише зі страху. Але давайте ніколи не боятися домовлятися.

(68) ... *let both sides join in creating a new endeavour, not a new balance of power, but a new world of law, where the strong are just and the weak secure and the peace preserved* (ANWYCCDFY: URL). – ...нехай обидві сторони приєднаються до створення нових зусиль, не нового співвідношення сил, а нового права, де сильні – справедливі, а слабкі – захищені, і мир збережений.

7. Інверсія

Інверсія – порушення узвичаєного порядку слів, перестановка частин фрази. Допомогає зосередити увагу на тому сегменті, який стоїть в незвичному місці, частіше всього на початку.

Авраам Лінкольн використав інверсію для підкреслення сподівань на закінчення війни:

(52) *Fondly do we hope — fervently do we pray — that this mighty scourge of war may speedily pass away* (ALIS: URL). – Ми покійно сподіваємось – палко молимося – щоб це могутнє лихо війни швидко пройшло.

8. Літота

Літота – надмірне неприховане применшення. Літота в контексті риторики щастя може застосовуватися для применшення негативних явищ. Так, Авраам Лінкольн використав літоту, щоб описати себе як гарного президента і при цьому не здатися напищеним:

(54) *The convention and the nation, I am assured, are alike animated by a higher view of the interests of the country for the present and the great future, and that part I am entitled to appropriate as a compliment is only that part which I may lay hold of as being the opinion of the convention and of the League, that I am not entirely unworthy to be instructed with the place I have occupied for the last three years* (ALNS: URL).

– Я впевнений, конвенція та держава однаково натхненні вищим поглядом на інтереси країни на теперішнє та велике майбутнє, і та частина, яку я маю право прийняти як комплімент, - це лише та частина, яку я можу вважати думкою конвенції та Ліги, що я не зовсім негідний, щоб мене проінформували про те місце, яке я займав останні три роки.

9. Алюзія

Алюзія – це посилення на подію, місце чи людину, яка не пояснюється контекстом, проте є відомою для більшості загалу і допомагає пояснити обговорюване явище не вдаючись до великої кількості деталей:

(45) *We are greater than the sum of our individual ambitions and we remain more than a collection of red states and blue states* (POENS:URL). – Ми більше, ніж сума наших індивідуальних амбіцій, і ми залишаємося більше, ніж сукупність червоних та синіх штатів.

В даному випадку Барак Обама червоними та синіми називає ті штати, чії виборці переважно обирають кандидатів у президенти від Республіканської (червоні) або від Демократичної партії (сині). Саме тому під червоними штатами розуміються штати, населення яких взагалі вважає себе республіканцями, а під синіми штатами виступають демократи.

(79) *We need not overemphasize imperfections in the peace of Versailles (URL: TFF).* – Нам не потрібно надмірно підкреслювати недосконалість миру у Версальському договорі.

В даному випадку Франклін Делано Рузвельт використовує алюзію, щоб вказати, що договір, підписаний у Версалі 28 червня 1919 року державами-переможницями у Першій світовій війні не містив достатніх способів збереження миру, і переш за все не містив пункту про заборону війни.

10. Ампліфікація

Ампліфікація – нагромадження однорідних частин мови задля пояснення чи розкриття значення. Так, Джон Ф. Кеннеді використовує ампліфікацію, щоб розкрити значення, яке він вкладає в термін «нове покоління американців», і передати гордість за свій народ, який так багато пережив:

(59) *Let the word go forth from this time and place, to friend and foe alike, that the torch has been passed to a new generation of Americans - born in this century, tempered by war, disciplined by a hard and bitter peace, proud of our ancient heritage - and unwilling to witness or permit the slow undoing of those human rights to which this Nation has always been committed, and to which we are committed today at home and around the world (ANWYCCDFY: URL).* – Нехай із цього часу і місця пролунають слова, для наших друзів та ворогів, що факел переданий новому поколінню американців – народженому у цьому столітті, загартованому війною, дисциплінованому важким і гірким миром, що пишається нашою стародавньою спадщиною – і яке не бажає засвідчити або дозволити повільне скасування тих прав людини, яким ця Нація завжди була прихильна і яким віддана сьогодні як вдома так і по всьому світу.

(63) *To our sister republics south of our border, we offer a special pledge - to convert our good words into good deeds - in a new alliance for progress - to assist free men and free governments in casting off the chains of poverty (ANWYCCDFY: URL).* – Нашим сестрам-республікам на південь від нашого кордону ми пропонуємо

особливу обіцянку – перетворити наші добрі слова на добрі справи, на новий союз заради прогресу; допомогти вільним людям і вільним урядам відкинути ланцюги бідності.

11. Паралелізм

Паралелізм – це використання однакових слів чи подібних структур у реченні задля підсилення уваги аудиторії. Мартін Лютер Кінг використовує паралелізм щоб показати, що тільки разом ми зможемо досягти спільної мети:

(16) *With this faith we will be able to work together, to pray together, to struggle together, to go to jail together, to stand up for freedom together, knowing that we will be free one day* (IHAD:URL). – З цією вірою ми зможемо працювати разом, молитися разом, боротися разом, разом піти до в'язниці, разом виступати за свободу, знаючи, що одного дня ми будемо вільними.

(31) *We want our children to live in an America that isn't burdened by debt, that isn't weakened up by inequality, that isn't threatened by the destructive power of a warming planet* (POENS:URL). – Ми хочемо, щоб наші діти жили в Америці, не обтяженій боргами, не ослабленій нерівністю, не під загрозою руйнівної сили нагріваючоїся планети.

15. Афоризми

Цитата – це точна, дослівна фраза з будь-якого тексту або висловлювання. Цитати використовуються в промовах, коли вони найкраще та стисло передають думку оратора або коли хочуть скористатися авторитетом того на кого посилаються та переконати аудиторію, що якщо ця відома людина має таку ж думку як і оратор, то оратор і справді має рацію. Саме такої думки дотримувався Джон Ф. Кеннеді:

(67) *Let both sides unite to heed in all corners of the earth the command of Isaiah - to "undo the heavy burdens and to let the oppressed go free."* (ANWYCCDFY:URL). – Нехай обидві сторони об'єднаються, щоб у всіх куточках Землі прислухалися до заповіді Ісаї: «Зняти тяжкий тягар і звільнити пригноблених».

Аврааам Лінкольн використав цитату, яка більше схожа на ідіому і порівню змiну влади в країні в тяжкі часи зі зміню місцями коней при переході ріки – обидві дії є безглуздям:

(57) *I have not permitted myself, gentlemen, to conclude that I am the best man in the country; but I am reminded, in this connection, of a story of an old Dutch farmer, who remarked to a companion once that "it was not best to swap horses when crossing streams"* (ALNS: URL). – Я не дозволив собі, панове, зробити висновок, що я найкраща людина в країні; але мені у зв'язку з цим нагадується історія старого голландського фермера, який одного разу зауважив товаришу, що «це не найкраща ідея – міняти місцями коней при переході через струмки».

Таким чином в англійськомовному політичному дискурсі для передачі ЩАСТЯ використовуються різні риторичні засоби. Політики також використовують різні типи переконання такі як Логос, Пафос, Етос і Кайрос. Так, Логос звертається до логіки аудиторії з використанням інтелектуальних міркувань та структури аргументів, таких як висунення претензій, обґрунтованих причин для них та підтвердження доказів. Пафос звертається до емоцій аудиторії, часто заснований на цінностях, які вони дотримуються. Впливаючи на почуття, аудиторію можна підштовхнути до дії, повірити в суперечку або відповісти певним чином. Пафос є основним елементом в риторичі щастя. Етос використовує переконання, що засноване на доброму характері оратора. Він включає переконання аудиторії в тому, що оратор є надійним та кваліфікованим, або має інші бажані якості, які означають, що його аргументи мають вагу. Кайрос робить апеляцію до часу, наприклад, чи відбувається аргумент у потрібний час та в ідеальному оточуючому контексті, який слід прийняти. Це вважається одним із основних, оскільки яким би логічним, емоційно потужним і достовірним не був аргумент, якщо аргумент висловлюється у непридатному контексті чи середовищі, аудиторія не сприйме його.

Риторичні засоби передачі щастя можуть бути використані для полегшення та підвищення ефективності використання риторики в будь-якому з чотирьох вищезазначених способів переконання. Адже риторичні засоби – це методи, які оратори використовують для виконання риторичних закликів. Таким чином, вони накладаються на фігури мови, відрізняючись тим, що вони використовуються спеціально для виклику емоцій щастя.

Висновки до розділу 2

Таким чином, риторичні засоби в англійськомовному політичному дискурсі – це будь-яка мова, яка допомагає оратору досягти певної мети, наприклад переконати або викликати в аудиторії певні емоції. Але риторичні засоби – це надзвичайно широкий термін, який може включати прийоми для створення емоцій, краси та духовного значення. Виклик в аудиторії відчуття захищеності, стабільності, благополуччя можна назвати риторикою щастя.

Існує багато риторичних засбів, які діють на рівні окремих слів або груп слів. Наприклад, метонімія, коли частина виступає за ціле. Більшість риторичних прийомів діють на рівні речень. Вони впливають на значення речення або на частину речення. Наприклад, паралелізм, коли різні частини речення мають однакову граматичну структуру.

Риторичні засоби в англійськомовному політичному дискурсі – це допоміжні засоби для оформлення промови. Крім того, при необережному або надмірному чи занадто частому використанні майже будь-який з цих засобів може здатися надмірним, нудним, незграбним або механічним і може викликати протилежний ефект від того, який необхідний оратору.

Видатні англійськомовні політики завжди вміли майстерно використовувати риторичні засоби задля переконання свого народу, і їх використання додає не лише краси, акценту та ефективності їхнім політичним виступам, але й дозволяють вільно та чітко виражати їхню думку.

РОЗДІЛ 3

ВІДТВОРЕННЯ РИТОРИКИ ЩАСТЯ В УКРАЇНСЬКОМОВНОМУ ПЕРЕКЛАДІ АНГЛІЙСЬКОМОВНИХ ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВ

3.1 Способи еквівалентного відтворення українською мовою риторики щастя у перекладах текстів англійськомовних політичних промов

Еквівалентний переклад – це переклад, що відтворює зміст оригіналу на одному з рівнів еквівалентності. Слід розрізнити потенційно досяжну еквівалентність, під якою розуміється максимальна спільність змісту двох різномовних текстів, припущена різницею мов, і перекладацьку еквівалентність – реальну смислову близькість текстів оригіналу й перекладу, яка досягається перекладачем у процесі перекладу.

Різниця у системах англійської та української можуть обмежувати можливість повного зберігання у перекладі змісту оригіналу. Тому перекладацька еквівалентність риторики щастя текстів англійськомовних політичних промов може ґрунтуватися на зберіганні чи втраті різних елементів смислу, що містяться в оригіналі. Залежно від того, яка частина змісту передається у перекладі для забезпечення його еквівалентності, розрізняються різні рівні еквівалентності передачі риторики щастя при перекладі англійськомовного політичного дискурсу.

Еквівалентність перекладу першого типу полягає у збереженні тільки тієї частини змісту оригіналу, яка складає мету комунікації. Метою комунікації є найзагальніша частина змісту висловлювання, властива висловлюванню цілком. Вона і визначає його роль у комунікативному акті. Так, метою комунікації політичних промов найчасіше є переконання та донесення інформації, а вже допоміжною функцією переконання та кращого запам'ятовування інформації може бути виклик в аудиторії позитивних емоцій, емоцій щастя. Саме тому для кращого донесення інформації політичної промови в перекладі максимально

точно зберігається зміст, а емоційна складова відходить на другий план. Тому перший рівень еквівалентності перекладу рідко застосовують, проте він все ж зустрічається, якщо не можна знайти адекватного відповідника в мові перекладу:

(6) *I have a dream that one day this nation will rise up and live out the true meaning of its creed: “We hold these truths to be self-evident: that all men are created equal*(IHAD:URL). – Я маю мрію, що одного разу ця нація підніметься і переживе справжній сенс вислову, який проголошується нашою вірою: «Це істина в першій інстанції: всі люди народжені вільними та рівними».

The fourth is freedom from fear, which, translated into world terms, means a world-wide reduction of armaments to such a point and in such a thorough fashion that no nation will be in a position to commit an act of physical aggression against any neighbor – anywhere in the world (URL: TFF). – Четверта – це свобода від страху, що в наші смутні часи означає всесвітнє скорочення озброєнь до такої міри і настільки ретельним чином, щоб жодна нація не зможе вчинити акт фізичної агресії проти будь-якого сусіда – в будь-якій точці світу.

У другому рівні еквівалентності загальна частина змісту оригіналу й перекладу не тільки передають однакову мету комунікації, але й відображають одну й ту саму позамовну ситуацію. Другий тип перекладацької еквівалентності не базується на спільності значень використаних мовних засобів. У цих висловлюваннях більшість слів та синтаксичних структур не знаходить безпосередньої відповідності у тексті перекладу. Разом з тим можна стверджувати, що між джерелом і перекладом цієї групи існує більша спільність змісту, ніж при еквівалентності першого типу:

(24)... *you made a difference* (POENS:URL). – ... твій голос мав значення.

(27) *And you will have the lifelong appreciation of a grateful president* (POENS:URL). – І я все життя буду надзвичайно вдячний вам за цю мить.

Третій рівень еквівалентності характеризується тим, що відносини між змістами оригіналу й перекладу в цих випадках класифікуються формально-

логічними відносинами між поняттями: рівнозначності, підпорядкування, контрадикторності, перехрещення. Наявність таких зв'язків слугує додатковим показником більшої смислової спільності з оригіналом порівняно з першим та другим рівнем еквівалентності. Саме цей рівень еквівалентності найчастіше використовується при передачі риторики щастя при перекладі англійськомовних політичних промов:

(37) *That's the country I'm so proud to lead as your president (POENS: URL).*

– Це країна президентом якої я з гордістю можу назватися.

(76) *It is for us the living, rather, to be dedicated here to the unfinished work which they who fought here have thus far so nobly advanced. (ALGA: URL).* – Нам, живим, бути відданими цій незавершеній справі, яку ті, що воювали тут до цього часу, так благородно захищали.

(78) *What I seek to convey is the historic truth that the United States as a nation has at all times maintained opposition... (URL: TFF).* – Я прагну передати історичну істину, згідно з якою Сполучені Штати як нація постійно підтримували опозицію...

В четвертому рівні еквівалентності відтворюється смисл і значна частина значень синтаксичних структур оригіналу. Максимально можливе збереження синтаксичної структури оригіналу й перекладу називають синтаксичним паралелізмом. Цей рівень еквівалентності при перекладі також часто можна зустріти при перекладі політичних промов, проте він є не таким поширеним, адже англійська та українська мови мають різні граматичні структури і майже дослівний переклад не завжди відображає повноту вислову мови оригіналу:

(71) *Now we are engaged in a great civil war, testing whether that nation, or any nation so conceived and so dedicated, can long endure. We are met on a great battle-field of that war (ALGA: URL).* – Зараз ми беремо участь у великій громадянській війні, перевіряючи, чи може ця нація чи будь-яка нація, така

організована і така віддана, довго витримати. Нас зустрічають на великому полі бою тієї війни.

(87) *A free nation has the right to expect full cooperation from all groups. A free nation has the right to look to the leaders of business, of labor, and of agriculture to take the lead in stimulating effort, not among other groups but within their own group (URL: TFF).* – Вільна нація має право розраховувати на повну співпрацю від усіх груп. Вільна нація має право звертатися до лідерів бізнесу, праці та сільського господарства, щоб вони взяли на себе ініціативу у стимулюванні зусиль не серед інших груп, а всередині своєї групи.

(89) *The mighty action that we are calling for cannot be based on a disregard of all the things worth fighting for (URL: TFF).* – Могутня дія, до якої ми закликаємо, не може базуватися на ігноруванні всього, за що варто боротися.

(92) *The basic things expected by our people of their political and economic systems are simple. They are equality of opportunity for youth and for others, jobs for those who can work, security for those who need it, the ending of special privilege for the few, the preservation of civil liberties for all (URL: TFF).* – Основні речі, яких очікує наш народ від своїх політичних та економічних систем, прості. Це рівність можливостей для молоді та для інших людей, робота для тих, хто може працювати, безпека для тих, хто цього потребує, кінець особливих привілеїв для обраних, збереження громадянських свобод для всіх.

Отже, однією з основних функцій перекладача є максимально повна передача змісту оригіналу, і, зазвичай, фактична спільність змісту оригіналу і перекладу дуже значна. Еквівалентність при передачі риторики щастя в англійськомовному політичному дискурсі завжди націлена на вичерпну передачу змісту оригіналу на всіх семіотичних рівнях і в повному обсязі його функцій. Існуючі рівні еквівалентності завжди в пешшу чергу націлені на якомога точну передачу змісту вихідного тексту. Визначення рівнів

еквівалентності дозволяє з'ясувати, яку ступінь близькості до оригіналу перекладач може досягти в кожному конкретному випадку.

3.2 Застосування перекладацьких трансформацій для збереження прагматичних функцій риторики щастя у перекладі текстів англомовного політичного дискурсу

Перекладацькі трансформації слід відрізнити від деформацій перекладу, які стосуються насамперед форми тексту і припускають, що в перекладі трапляються певні втрати, проте певні семантичні деформації не можна виключати. Використання трансформацій для збереження прагматичної функції тексту, тобто його доступності, зрозумілості та зв'язності для аудиторії реципієнта, є фактичної необхідністю. Для передачі риторики щастя, яка існує в оригінальному англомовному політичному тексті використані трансформації не повинні впливати на початковий зміст тексту, проте і повинні зберігати початкове емоційне посилення.

Бувають лексичні трансформації, граматичні трансформації та лексичні і граматичні трансформації. Лексичні трансформації поділяються на формальні лексичні трансформації та лексичні і семантичні трансформації.

Формальні лексичні трансформації передбачають зміну форми одиниці мови джерела за допомогою пристроїв цільової мови. Сюди належать трансформації на фонетичному та графічному рівнях, такі як:

1. Практична транскрипція – відтворення лексичних фонем мови оригіналу графемами (літерами) мови перекладу:

(7)...*hills of Georgia*...(IHAD: URL). – ...пагорбах штату Джорджія...

2. Транслітерація – відтворення літер мови оригіналу графемами мови перекладу:

(8)...*even the state of Mississippi...* (IHAD: URL). – ... навіть штат Міссісіпі...

(10)...*there in Alabama...* (IHAD: URL). – ...там, в Алабамі...

3. Комбінація двох репродукцій, пререрахованих вище:

(18) ...*hilltops of New Hampshire* (IHAD:URL). – ...вершин пагорбів Нью-Гемпширу.

(19)...*Stone Mountain*...(IHAD:URL). – ...Стоун Маунтен...

(50) ...*in France*...(WSNS: URL). – ...у Франції..

4. Калькування

(23) ... *the United States of America...*(POENS:URL). – ...Сполучених Штатів Америки...

Лексичні і семантичні трансформації:

1. Узагальнення значення – заміщення слова чи фрази вузького змісту мови оригіналу, словом чи фразою загального змісту мовою перекладу.

(2) *Five score years ago, a great American, in whose symbolic shadow we stand today, signed the Emancipation Proclamation* (IHAD: URL). – Сто років тому великий американець, у символічній тіні якого ми сьогодні перебуваємо, підписав Прокламацію про звільнення рабів.

2. Диференціація значення, що спричинена тим, що багато англійських слів із широким значенням не мають прямих відповідників в українській мові. В таких випадках обирають один із варіантів, який найбільше відповідає контексту.

(11) ...*the rough places will be made plain...*(IHAD: URL). – ...шорсткі місця стануть гладкими...

3. Обґрунтування значення – заміна слів мови оригіналу з загальним значенням на слова мови перекладу з більш специфічним, вузьким значенням.

(19) *Let freedom ring from every hill and molehill of Mississippi* (IHAD:URL). – Нехай свобода лунає з усіх пагорбів та кротовиків штату Міссісіпі.

(10) *I have a dream that one day right there in Alabama, little black boys and black girls will be able to join hands with little white boys and white girls as sisters and brothers.* (IHAD: URL). – Я маю мрію, що одного дня саме там, в Алабамі, маленькі хлопчики та дівчата з чорним кольором шкіри зможуть з'єднати руки з маленькими хлопчиками та дівчатами з білим кольором шкіри як сестри та брати.

(57) *I have not permitted myself, gentlemen, to conclude that I am the best man in the country; but I am reminded, in this connection, of a story of an old Dutch farmer, who remarked to a companion once that "it was not best to swap horses when crossing streams"* (ALNS: URL). – Я не дозволив собі, панове, зробити висновок, що я найкраща людина в країні; але мені у зв'язку з цим згадується історія старого голландського фермера, який одного разу зауважив товаришу, що «це не найкраща ідея – міняти місцями коней при переході через річку».

(79) *We need not overemphasize imperfections in the peace of Versailles.* (URL: TFF). – Нам не потрібно надмірно підкреслювати недосконалість миру у Версальському договорі.

4. Модуляція (логічний розвиток) – це заміна слова чи словосполучення мови оригіналу словом чи словосполученням мови перекладу, яке логічно пов'язане з оригінальним словом.

(2) *Five score years ago, a great American, in whose symbolic shadow we stand today, signed the Emancipation Proclamation* (IHAD: URL). – Сто років тому великий американець, у символічній тіні якого ми сьогодні перебуваємо, підписав Прокламацію про звільнення рабів.

(84) *Goals of speed have been set.* (URL: TFF). – Кінцеві строки вже встановленні.

(91) *Those things have toughened the fiber of our people, have renewed their faith and strengthened their devotion to the institutions we make ready to protect* (URL:

TFF). – Ці речі зміцнили основу нашого народу, оновили його віру і зміцнили відданість інституціям, які ми готові захищати.

Граматичні перекладацькі трансформації:

1. «Нульова ттансформація» – репродукція синтаксичної структури слово в слово.

(15) *With this faith we will be able to transform the jangling discords of our nation into a beautiful symphony of brotherhood* (IHAD:URL). – З цією вірою ми зможемо перетворити безглузді розбрати нашої нації в прекрасну симфонію братства.

2. Транспозиція – це зміна порядку слів у словосполученнях та реченнях, яка часто спричинена структурними відмінностями у вираженні теми та реми різними мовами.

(4) *The whirlwinds of revolt will continue to shake the foundations of our nation until the bright day of justice emerges* (IHAD: URL). – Вири бунту продовжуватимуть здригати основи нашої нації, поки не настане світлий день справедливості.

(56) *The convention and the nation, I am assured, are alike animated by a higher view of the interests of the country for the present and the great future...* (ALNS: URL). – Я впевнений, конвенція та держава однаково натхненні вищим поглядом на інтереси країни на теперішнє та велике майбутнє...

(85) *The Army and Navy, however, have made substantial progress during the past year* (URL: TFF). – Однак армія та флот досягли значного прогресу за останній рік.

3. Заміна – це заміна слова, що належить одній частині мови, словом, що належить іншій частині мови (морфологічна заміна), або заміна однієї синтаксичної конструкції іншою (синтаксична заміна).

(86) *For what we send abroad we shall be repaid, repaid within a reasonable time following the close of hostilities, repaid in similar materials, or at our option in other goods of many kinds which they can produce and which we need* (URL: TFF). –

За те, що ми відправимо за кордон, ми отримаємо відшкодування, відшкодування протягом розумного часу після закінчення бойових дій, відшкодування подібними матеріалами або, за нашим вибором, іншими товарами багатьох видів, які вони можуть виготовити і які нам потрібні.

(23) *Tonight, in this election, you, the American people, reminded us that while our road has been hard, while our journey has been long, we have picked ourselves up, we have fought our way back, and we know in our hearts that for the United States of America, the best is yet to come* (POENS:URL). – Сьогодні вночі, на цих виборах, ви, американський народ, нагадали нам, що хоча наша дорога була важкою, хоча наша подорож довгою, ми зібралися, ми пробіли наш шлях назад, і в серці ми знаємо, що для Сполучених Штатів Америки найкраще ще попереду.

4. Додавання використовується для компенсації семантичних або граматичних втрат і часто йде разом з транспозицією та граматичною заміною.

(84) *Goals of speed have been set.* (URL: TFF). – Кінцеві строки вже встановленні.

(83) *And the justice of morality must and will win in the end* (URL: TFF). – І справедливість моралі зрештою повинна перемогти і переможе.

5. Упускання – це перетворення, протилежне додаванню, і використовується з метою уникнення зайвої інформації.

(72) *We have come to dedicate a portion of that field, as a final resting place for those who here gave their lives that that nation might live. It is altogether fitting and proper that we should do this* (ALGA: URL). - Ми прийшли присвятити частину цього поля битви як останнє місце відпочинку тим, хто тут віддав своє життя, щоб ця нація могла жити. Це цілком доречно, що ми повинні це зробити.

(82) *Just as our national policy in internal affairs has been based upon a decent respect for the rights and the dignity of all our fellow men within our gates, so our national policy in foreign affairs has been based on a decent respect for the rights and*

the dignity of all nations, large and small (URL: TFF). – Подібно до того, як наша національна політика у внутрішніх справах базується на повазі прав та гідності всіх людей у межах наших кордонів, так і наша національна політика у закордонних справах базується на повазі прав та гідності всіх народів, великих і малих.

Лексичні і граматичні трансформації:

1. Антонімічний (антонімічний) переклад – це заміна поняття мови-джерела на протилежне поняття у перекладі з відповідною перебудовою висловлювання, спрямованою надання йому вірного змісту. Сюди належать такі прийоми, як використання стверджувальної конструкції замість негативної або використання семантичних антонімів.

(69) *Ask not what your country can do for you - ask what you can do for your country (ANWYCCDFY: URL)*. – Не питайте, що ваша країна може зробити для вас - запитайте, що ви можете зробити для своєї країни.

(54) *With malice toward none...(ALIS: URL)*. – Без злоби...

2. Повна реорганізація – реорганізація, що має цілісний характер, так що видимі структурні взаємозв'язки між внутрішньою формою сегментів мови оригіналу та мови перекладу більше неможливо простежити. Однак повна реорганізація не означає, що логічні та семантичні взаємозв'язки між двома сегментами зникають.

(24)... *you made a difference (POENS:URL)*. – ... твій голос мав значення.

(27) *And you will have the lifelong appreciation of a grateful president (POENS:URL)*. – І я все життя буду надзвичайно вдячний вам за цю мить.

(84) *Goals of speed have been set. (URL: TFF)*. – Кінцеві строки вже встановленні.

Отже, перекладацькі трансформації – це так звані перебудови, за допомогою яких можна здійснити перехід від одиниць мови оригіналу (англійської) до одиниць мови перекладу (української). Трансформації є

основою більшості засобів перекладу. Використання трансформацій в англійськомовному політичному дискурсі для передачі прагматичних функцій риторики щастя полягає в зміні формальних та семантичних характеристик мовних одиниць. Так, перекладач застосовує трансформації при перекладі англійськомовних політичних текстів в тих випадках, коли відсутні необхідні відповідники в українській мові, або коли вони не можуть бути використаними в умовах контексту.

Висновки до розділу 3

Таким чином, еквівалентний переклад англійськомовних політичних текстів, що зберігає елементи риторики щастя тексту оригіналу визначається як можливість передати вихідний текст на текст перекладу в максимально повному обсязі. Однак, зважаючи на мовну своєрідність будь-якого тексту отриманий текст перекладу не може бути з абсолютною повнотою відтворено на іншій мові. Саме тому можна виділити так звані рівні еквівалентності, які варіюються в залежності від того чи перекладений текст відтворює лише мету комунікації, чи також рівень опису ситуації, рівень висловлювання, рівень повідомлення та рівень мовних знаків. Лише лінгвістично, історично та культурно обізнаний перекладач може задовільно виконати еквівалентний переклад, що полягає в передачі смислового змісту, емоційної виразності і по можливості словесно-структурного оформлення оригіналу. Функціональне перетворення англійськомовного політичного тексту може ґрунтуватись на лексико-семантичних, граматичних і стилістичних трансформаціях початкового тексту. Отже,

перекладацькі трансформації відіграють важливу роль у процесі досягнення певного рівня еквівалентності перекладу.

Так є три основні типи перекладацьких трансформацій, які допомагають належним чином відтворити в перекладі риторичні засоби передачі змісту англійськомовних політичних текстів: лексичні трансформації, граматичні трансформації та комбіновані лексично-граматичні трансформації.

Проаналізувавши використання різних видів трансформацій при перекладі англійськомовного політичного дискурсу, можна зробити висновок, що саме граматичні трансформації найчастіше засосовуються.

ВИСНОВКИ

Політичний дискурс – це зв'язаний текст, зумовлений ситуацією політичного спілкування у сукупності з прагматичними, соціологічними, психологічними та іншими факторами. Важливою функцією політичного дискурсу вважається функція переконання. З семіотичної точки зору будь-який текст впливає на свідомість адресата, проте для політичного тексту мовленнєвий вплив є основною метою комунікації, на досягнення якої орієнтується вибір лінгвістичних засобів.

Відмінність політичної мови від повсякденної полягає в зміні співвідношення між словом і значенням, при якому звичні слова та словосполучення отримують незвичну інтерпретацію, а добре відомі ситуації включаються до несподіваних смислових контекстів. Так, в політиці зміст повідомлення може мати цілковито інше значення, ніж здавалося б на перший погляд.

Орієнтуючись на такий метод, легше зрозуміти цінність політичного тексту в цілому, а не думок, висновків чи ідей, які можуть виникнути з цього тексту. Саме такий підхід допомагає розглянути політичний дискурс у цілому та політичний текст зокрема під новим кутом та слугує підґрунтям для проведення майбутніх досліджень.

В англійськомовному політичному дискурсі використовуються риторичні засоби, які допомагають оратору досягти певної мети, наприклад переконати або викликати в аудиторії певні емоції. Так, це можуть бути прийоми для створення емоцій, краси та духовного значення. Виклик в аудиторії відчуття захищеності, стабільності, благополуччя можна назвати риторикою щастя.

Риторичні засоби можуть діяти на рівні окремих слів або речень в цілому, можуть впливати на значення речення або його частини. Риторичні засоби в англійськомовному політичному дискурсі – це допоміжні засоби для оформлення промов. Проте слід бути обережним з надмірністю їх вживання,

адже це може призвести до протилежного ефекту від того, який необхідний оратору.

Багато відомих англійськомовних політиків майстерно використовували риторичні засоби переконання, що додавало їхнім промовам краси, акценту та ефективності, і дозволяло вільно та чітко виражати свою думку.

Тому, при перекладі політичних англійськомовних текстів дуже важливо якомога точніше донести зміст, мету та посил тексту оригіналу. Еквівалентний переклад надає можливість передати вихідний в максимально повному обсязі. Однак через те, що граматичні та лексичні конструкції в англійській та українській мовах не завжди збігаються, ідентично відтворити оригінальний текст мовою перекладу не є можливим. Залежно від того, наскільки перекладений текст за змістом, метою комунікації, рівнем опису ситуації, рівнем висловлювання та рівнем мовних знаків відповідає оригінальному тексту виділяють різні рівні еквівалентності. Перекладач повинен бути лінгвістично, історично та культурно обізнаний перекладач задля виконання еквівалентного перекладу, що полягає в передачі смислового змісту, емоційної виразності і по можливості словесно-структурного оформлення оригіналу. Задля функціонального перетворення англійськомовного політичного тексту застосовують різні типи трансформацій, адже вони відіграють важливу роль у процесі досягнення певного рівня еквівалентності перекладу.

Так виділяють три основні типи перекладацьких трансформацій, які допомагають належним чином відтворити в перекладі риторичні засоби передачі щастя англійськомовних політичних текстів: лексичні трансформації, граматичні трансформації та комбіновані лексично-граматичні трансформації.

Проаналізувавши використання різних видів трансформацій при перекладі англійськомовного політичного дискурсу, можна зробити висновок, що саме граматичні трансформації застосовуються найчастіше.

Отже, результати даного дослідження можуть бути внеском для подальшого розвитку загальної теорії перекладу, зіставного мовознавства, зокрема зіставної лексикології, зіставної граматики англійської та української мов. Результати дослідження можна використати для викладання перекладацького аналізу та галузевого перекладу, зіставної граматики англійської та українських мов.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Барт Ролан. Лингвистика текста. Новое в зарубежной лингвистике. Москва, 1976, С. 443—444.
2. Воробйова А.В. Риторика і лінгвістика: специфіка взаємодії. URL: <http://ea.donntu.edu.ua/bitstream/123456789/10834/4/vorobeva.pdf>
3. Эко Умберто. Отсутствующая структура. Введение в семиологию. Санкт-Петербург, 2004, С. 128—231.
4. Колотілова Н. А. Риторика. Київ: Центр учбової літератури, 2007, С.184—185.
5. Кошанский Н. Ф. Общая риторика. Санкт-Петербург, 1836, 3 с.
6. Мацько Л. І., Мацько О. М. Риторика: Навчальний посібник. Київ: Вища школа, 2003, С. 6—10.
7. Ніконова В. Г., Кононець Ю. В., Мелько Х. Б., Польова Е. В., Скрябіна В. Б., Сніцар В. П., Чернікова О. І. Specialized translation from a cognitive-discursive perspective, Київ: Вид. центр КНЛУ, 2018, С. 215—225.
8. Попов Р. А. Політичний дискурс: проблема теоретичної ідентифікації. URL: <http://academy.gov.ua/ej/ej2/txts/pol-prav/05prapti.pdf>
9. Скворцова Е. Ю. Political discourse in linguistics: peculiar characteristics. Молодой учёный №9, 2017, С. 375—376.
10. Снегір'ова Є. О. Риторика і навчання усного перекладу, С. 206—209, URL: <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/9961/19-Sniehiriova.pdf?sequence=1>
11. Цицерон Марк Тулий. Трактаты об ораторском искусстве. Оратор. Москва: Наука, 1972, С. 7—236, URL: <http://ancientrome.ru/antlitr/t.htm?a=1423777005>
12. Шейгал Е. И. Структура и границы политического дискурса. Филология № 14. Краснодар, 1998, С. 22—29.

13. Álvarez Román and Vidal M. Carmen-África. *Translation, Power, Subversion*. Clevedon: Multilingual Matters, 1996.
14. Baker Mona. *Translation and Conflict. A Narrative Account*. London and New York: Routledge, 2006.
15. Baker Mona. *Activist Communities of Translators and Interpreters*. Paper presented at Translation, Interpreting and Social Activism 1st International Forum. Granada: University of Granada, 2007.
16. Bánhegyi Mátyás. A Translation Studies oriented integrative approach to Canadian Political Discourse. *Across Languages and Cultures* 9(1), 2008, P. 11—107.
17. Bánhegyi Mátyás. The translator's ideology and the reproduction of superstructure. *Working Papers in Language Pedagogy* 3, 2009, P. 28—56.
18. Bassnett Susan. & Lefevere André. *Translation, History and Culture*. London: Pinter, 1990, 12 p.
19. Bell D. M. Innuendo. *Journal of Pragmatics*, 1997, Vol. 27, № 1, p. 46.
20. Calzada Pérez Maria. *Translating Conflict Advertising in a Globalised Era*. In Salama-Carr, Myriam (ed.), *Translating and Interpreting Conflict*. Amsterdam and New York: Rodopi, 2007, P. 149—165.
21. Chadwick Brian. A “hip-hop” Translation of a Poem by the Russian Futurist Poet Velimir Khlebnikov (1885-1922). In Salama-Carr, Myriam (ed.), *Translating and Interpreting Conflict*. Amsterdam and New York: Rodopi, 2007, P. 199—220.
22. Chan Red. One Nation, Two Translations: China's Censorship of Hillary Clinton's Memoir. In Salama-Carr, Myriam (ed.), *Translating and Interpreting Conflict*. Amsterdam and New York: Rodopi, 2007, P. 119—131.
23. Chilton Paul and Schäffner Christina. *Politics as Text and Talk. Analytic Approaches to Political Discourse*. Amsterdam and Philadelphia: Benjamins, 2002.

24. Conway Kyle and Vaskivska Tetiana. Consuming news translation: the New York Times online and the “Kremlin rules” experiment. *Across Languages and Cultures* 11(2), 2010, P. 233—253.
25. Dimitriu Ilenea. Translation, Diversity and Power. *Current Writing*, 2002, 2 p.
26. van Doorslaer Luc. The double extension of translation in the journalistic field. *Across Languages and Cultures* 11(2), 2010, P. 175—188.
27. Dragovic-Drouet Mila. The Practice of Translation and Interpreting During the Conflicts in the Former Yugoslavia (1991-1999). In Salama-Carr, Myriam. *Translating and Interpreting Conflict*. Amsterdam and New York: Rodopi, 2007, P. 29—40.
28. Foster Ian. The Translation of William Le Queux’s *The Invasion of 1910: What Germany Made of Scaremongering in The Daily Mail*. In Salama-Carr, Myriam (ed.), *Translating and Interpreting Conflict*. 69–182. Amsterdam and New York: Rodopi, 2007, P. 169—182.
29. Gagnon Chantal. 2006. Language Plurality as Power Struggle, or: Translating Politics in Canada. *Target*. 18(1), 2006, P. 69—90.
30. Hatim Basil and Mason Ian. *Discourse and the Translator*. London: Longman, 1990, 313 p.
31. Hernández Guerrero, María José. Translated interviews in printed media – A case study of the Spanish daily *El Mundo*. *Across Languages and Cultures* 11(2), 2010, P. 217—232.
32. Introduction to Communication. Rhetorical Theories Paradigm. URL: <https://courses.lumenlearning.com/introductiontocommunication/chapter/rhetorical-theories-paradigm/>
33. Katan David. *Translating Cultures: An Introduction for Translators, Interpreters, and Mediators*. Manchester: St. Jerome Publishing, 1999.

34. Kuhiwczak Piotr. The Grammar of Survival. How Do We Read Holocaust Testimonies? In Salama-Carr, Myriam (ed.), *Translating and Interpreting Conflict*. Amsterdam and New York: Rodopi, 2007, P. 61—73.
35. Lakoff George. Hedges: A study in meaning criteria and the logic of fuzzy concepts. *Journal of Philosophical Logic* 2, 1973, P. 458—508.
36. Lakoff George and Johnson Mark. *Metaphors We Live By*, 1980. URL: <http://theliterarylink.com/metaphors.html>
37. Lakoff George. *Metaphor, Morality, and Politics, or, Why Conservatives Have Left Liberals In the Dust*, 1995. URL: <http://www.wgcd.org/issues/Lakoff.html>
38. LeBaron Michelle. *Bridging Cultural Conflicts: A New Approach for a Changing World*, San Francisco: Jossey-Bass, 2003.
39. Locke John. *The Works of John Locke, vol. 1 (An Essay concerning Human Understanding Part 1)*. London: Rivington, 1824 12th ed., URL: <https://oll.libertyfund.org/titles/locke-the-works-vol-1-an-essay-concerning-human-understanding-part-1>
40. Maier Carol. The Translator`s Visibility: the Rights and Responsibilities Thereof. In Salama-Carr, Myriam. *Translating and Interpreting Conflict*, Amsterdam and New York: Rodopi, 2007.
41. Mátyás Banhegyi. Translation and Political Discourse. *Acta Universitatis Sapientiae, Philologica*, 2014, P. 141—158. URL: <http://www.acta.sapientia.ro/acta-philo/C6-2/philo62-1.pdf>
42. Newmark Peter. Introductory Survey. In Picken, Catriona, *The Translator`s Handbook*. 2nd edition. London: ASLIB, 1989, P. 1—26.
43. Nikolaou Paschalis. The Troy of Always: Translation of Conflict in Christopher Logue`s War Music. In Salama-Carr, Myriam (ed.), *Translating and Interpreting Conflict*. Amsterdam and New York: Rodopi, 2007, P. 75—95.
44. Nord Christiane. *Translating as a Purposeful Activity. Functionalist Approaches Explained*. Manchester: St Jerome, 1997.

45. Palmer Jerry. Interpreting and Translation for Western Media in Iraq. In Salama-Carr, Myriam. *Translating and Interpreting Conflict*, Amsterdam and New York: Rodopi, 2007, P. 13—28.
46. Pym Anthony. *Translation and Text Transfer – An Essay on the Principles of Intercultural Communication*. Frankfurt am Main: Peter Lang, 1992.
47. Pym Anthony. *Negotiating the Frontier. Translators and Intercultures in Hispanic History*. Manchester: St Jerome Publishing, 2000.
48. Rathmayr R. *Neue Elemente im russischen politischen Diskurs seit Gorbatschow*. Wien: Passagen, 1995, s. 221.
49. Salama-Carr Myriam. *Translating and Interpreting Conflict*, Amsterdam and New York: Rodopi, 2007, P. 13—28.
50. Schäffner Christina. *Hedges in Political Texts: A Translational Perspective*. In Hickey, Leo. *The Pragmatics of Translation*, Clevedon: Multilingual Matters, 1998, P. 185—202.
51. Schäffner Christina. *Third Ways and New Centres. Ideological Unity or Difference?* In Calzada-Pérez, Maria, *Apropos of Ideology: Translation Studies on Ideology. Ideologies in Translation Studies*, Manchester: St Jerome, 2003, P. 23—41.
52. Schäffner Christina. *Political Discourse Analysis from the point of view of Translation Studies*. *Journal of Language and Politics*, 2004, P. 117—150.
53. Seleskovitch Danica. *Faut-il sauver les langues nationales? Role de la traduction et de l'interprétation*. *Traduire*, 1983, 116 p.
54. Tang Jun. *Encounters with Cross-cultural Conflicts in Translation*. In Salama-Carr, Myriam. *Translating and Interpreting Conflict*, Amsterdam and New York: Rodopi, 2007, 135—147.
55. Trosborg Anna. *Text Typology and Translation*. Amsterdam and Philadelphia: Benjamins, 1997.

56. Tymoczko, Maria and Gentzler, Edwin. Introduction. In Tymoczko, Maria and Gentzler, Edwin, *Translation and Power*, I–XXVIII. Amherst and Boston: University of Massachusetts Press, 2002.
57. Tymoczko, Maria. Ideology and the Position of the Translator: In What Sense is a Translator “in between”? In Calzada-Pérez, Maria (ed.), *Apropos of Ideology: Translation Studies on Ideology. Ideologies in Translation Studies*. Manchester: St Jerome, 2003, P. 181—202.
58. Tymoczko Maria. Translation: ethics, ideology, action. *The Massachusetts Review* 47(3), 2006, P. 442—461.
59. Valdeón Roberto A. Ideological Independence or Negative Mediation: BBC Mundo and CNN en Español’s (translated) Reporting of Madrid’s Terrorist Attacks. In Salama-Carr, Myriam (ed.), *Translating and Interpreting Conflict*. Amsterdam and New York: Rodopi, 2007, P. 99—118.
60. Varlamova E. V. *Otlichitelnye osobennosti politicheskogo diskursa. Gumanitarnye issledovaniya*, M., 2011, № 2, s. 49.
61. Venuti Lawrence. *Rethinking Translation: Discourse, Subjectivity, Ideology*. London: Routledge, 1992.
62. Wadensjö Cecilia. *Interpreting as Interaction*. Harlow, Essex: Addison Wesley Longman, 1998.
63. Weedon Jerry L. Locke on rhetoric and rational man. *Quarterly Journal of Speech*, Volume 56, 1970, URL: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/00335637009383025>
64. Williams John. Ferdinand Freiligrath, William Wordsworth, and the Translation of English Poetry into the Conflicts of Nineteen Century German Nationalism. In Salama-Carr, Myriam (ed.), *Translating and Interpreting Conflict*. Amsterdam and New York: Rodopi, 2007, P. 183—198.

СПИСОК ДОВІДКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. (АНДЕЛ) – The American Heritage dictionary of English Language. URL: <https://ahdictionary.com/word/search.html?q=rhetoric>
2. (CD) – Cambridge Dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org/ru/%D1%81%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%80%D1%8C/%D0%B0%D0%BD%D0%B3%D0%BB%D0%BE-%D1%80%D1%83%D1%81%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%B9/rhetoric>
3. (КСТЛТ) – Николаева Т. М. Краткий словарь терминов лингвистики текста. Новое в зарубежной лингвистике. Лингвистика текста. Москва : Прогресс, 1978, с. 467.
4. (ЛЕС) – Арутюнова Н. Д. Дискурс. Лингвистический энциклопедический словарь. Москва : Советская энциклопедия, 1990, с. 137.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. (IHAD) – Martin Luther King Jr. I Have A Dream. Washington, 1963, URL: https://www.huffpost.com/entry/i-have-a-dream-speech-text_n_809993
2. (POENS) – President Obama`s Election Night Speech, 2008, URL: <https://www.nytimes.com/2012/11/07/us/politics/transcript-of-president-obamas-election-night-speech.html>
3. (WSNS) – Winston Churchill. We Shall Never Surrender, 1940, URL: http://tekstovoi.ru/text/2921881_92109074p74935590_text_pesni_we_shall_never_surrender.html
4. (ALIS) – Abraham Lincoln`s Inauguration Speech, 1864, URL: [https://althistory.fandom.com/wiki/Abraham_Lincoln_\(National_Union_America\)](https://althistory.fandom.com/wiki/Abraham_Lincoln_(National_Union_America))
5. (ALNS) – Abraham Lincoln`s Nomination Speech, 1864, URL: [https://althistory.fandom.com/wiki/Abraham_Lincoln_\(National_Union_America\)](https://althistory.fandom.com/wiki/Abraham_Lincoln_(National_Union_America))
6. (ANWYCCDFY) – John F. Kennedy. Ask Not What Your Country Can Do For You, January 20th 1961, URL: <http://www.famous-speeches-and-speech-topics.info/presidential-speeches/john-f-kennedy-speech-ask-not-what-your-country-can-do-for-you.htm>
7. (ALGA) – Abraham Lincoln`s Gettysburg Address, 1863, URL: <http://www.abrahamlincolnonline.org/lincoln/speeches/gettysburg.htm>
8. (TFF) – Franklin Delano Roosevelt. The Four Freedoms, 1941, URL: <https://www.americanrhetoric.com/speeches/fdrthefourfreedoms.htm>

ДОДАТКИ

Додаток А. Риторичні засоби в промові Мартіна Лютера Кінга молодшого
«Я маю мрію»

	Текст оригіналу	Текст перекладу
1	<i>I am happy to join with you today in what will go down in history as the greatest demonstration for freedom in the history of our nation (IHAD: URL).</i>	Я радий сьогодні приєднатися з вами до того, що увійде в історію як <u>найвеличніша</u> демонстрація свободи в історії нашої нації (переклад наш – Ш. Ю.)
2	<i>Five score years ago, a great American, in whose symbolic shadow we stand today, signed the Emancipation Proclamation (IHAD: URL).</i>	Сто років тому великий американець, у символічній тіні якого ми сьогодні перебуваємо, підписав Прокламацію про звільнення рабів.
3	<i>This momentous decree came as a great beacon light of hope to millions of Negro slaves who had been seared in the flames of withering injustice (IHAD: URL).</i>	Цей вагомий указ <u>постав як світло надії</u> для мільйонів негрійських рабів, які були <u>оповиті полум'ям світової несправедливості</u> .
4	<i>The whirlwinds of revolt will continue to shake the foundations of our nation until the bright day of justice emerges (IHAD: URL).</i>	Вири бунту продовжуватимуть <u>здригати основи нашої нації</u> , поки не настане світлий день справедливості.
5	<i>It is a dream deeply rooted in the American dream (IHAD: URL).</i>	Це <u>мрія</u> , глибоко вкорінена в <u>мрію</u> всієї Америки.
6	<i>I have a dream that one day this nation will rise up and live out the true meaning of its creed: "We hold these truths to be self-evident: that all men are created equal (IHAD: URL).</i>	Я маю мрію, що одного разу ця <u>нація підніметься</u> і переживе справжній сенс вислову, який проголошується нашою вірою: «Це істина в першій інстанції: всі люди народжені вільними та рівними».
7	<i>I have a dream that one day on the red hills of Georgia the sons of former slaves and the sons of former slave owners will be able to sit down together at the table of brotherhood (IHAD: URL).</i>	Я маю мрію, що одного разу на червоних пагорбах штату Джорджія сини колишніх рабів та сини колишніх рабовласників зможуть сісти разом за <u>Круглий стіл</u> .
8	<i>I have a dream that one day even the state of Mississippi, a state sweltering with the heat of injustice, sweltering with the heat</i>	Я маю мрію, що одного разу навіть штат Міссісіпі, <u>штат, що пронизаний полум'ям несправедливості</u> , полум'ям гніту,

	<i>of oppression, will be transformed into an oasis of freedom and justice(IHAD:URL).</i>	перетворився на <u>оазис свободи та справедливості</u> .
9	<i>I have a dream that my four little children will one day live in a nation where they will not be judged by the color of their skin but by the content of their character. I have a dream today. (IHAD:URL).</i>	<u>Я маю мрію</u> , щоб моїх чотири маленьких дітей одного дня жили в країні, де їх оцінюватимуть не за кольором шкіри, а за внутрішніми якостями. <u>Я маю мрію сьогодні</u> .
10	<i>I have a dream that one day right there in Alabama, little black boys and black girls will be able to join hands with little white boys and white girls as sisters and brothers. I have a dream today (IHAD: URL).</i>	<u>Я маю мрію</u> , що одного дня саме там, в Алабамі, <u>маленькі хлопчики та дівчата з чорним кольором шкіри зможуть з'єднати руки з маленькими хлопчиками та дівчатами з білим кольором шкіри як сестри та брати</u> . <u>Я маю мрію сьогодні</u> .
11	<i>I have a dream that one day every valley shall be exalted, every hill and mountain shall be made low, the rough places will be made plain, and the crooked places will be made straight, and the glory of the Lord shall be revealed, and all flesh shall see it together(IHAD: URL).</i>	<u>Я маю мрію</u> , що одного дня <u>кожна долина буде піднесена, кожен пагорб і гора стануть низькими, шорсткі місця стануть гладкими, а криві місця стануть прямими</u> , і слава Господня відкриється, і всі люди побачать це разом.
12	<i>This is our hope (IHAD: URL).</i>	<u>Це наша надія</u> .
13	<i>This is the faith that I go back to the South with (IHAD: URL).</i>	<u>Це віра</u> , з якою я повертаюся на Південь.
14	<i>With this faith we will be able to hew out of the mountain of despair a stone of hope (IHAD: URL).</i>	<u>З цієї вірою ми зможемо добути з гори відчаю камінь надії</u> .
15	<i>With this faith we will be able to transform the jangling discords of our nation into a beautiful symphony of brotherhood (IHAD:URL).</i>	<u>З цієї вірою ми зможемо перетворити безглузді розбрати нашої нації в прекрасну симфонію братства</u> .
16	<i>With this faith we will be able to work together, to pray together, to struggle together, to go to jail</i>	<u>З цієї вірою ми зможемо працювати разом, молитися разом, разом боротися, разом піти до</u>

	<u>together, to stand up for freedom together, knowing that we will be free one day (IHAD:URL).</u>	<u>в'язниці, разом виступати за свободу, знаючи, що одного дня ми будемо вільними.</u>
17	<u>This will be the day when all of God's children will be able to sing with a new meaning, "My country, 'tis of thee, sweet land of liberty, of thee I sing. Land where my fathers died, land of the pilgrim's pride, from every mountainside, let freedom ring" (IHAD:URL).</u>	<u>Настане день, коли всі Божі діти зможуть заспівати з новим значенням: «Моя країна, що я співаю тобі, мила земля волі. Земля, де померли мої батьки, земля гордості паломника, з кожного схилу гори, нехай лунає свобода».</u>
18	<u>So let freedom ring from the prodigious hilltops of New Hampshire (IHAD:URL).</u>	<u>Тож нехай свобода лунає з величезних вершин пагорбів Нью-Гемпширу.</u>
19	<u>But not only that; let freedom ring from Stone Mountain of Georgia! Let freedom ring from Lookout Mountain of Tennessee! Let freedom ring from every hill and molehill of Mississippi (IHAD:URL).</u>	<u>Але не тільки це; нехай свобода лунає з Стоун Маунтен штату Джорджія! Нехай свобода лунає з Гори Лукаут штату Теннессі! Нехай свобода лунає з усіх пагорбів та кротовиків штату Міссісіпі.</u>
20	<u>And when this happens, when we allow freedom to ring, when we let it ring from every village and every hamlet, from every state and every city, we will be able to speed up that day when all of God's children, black men and white men, Jews and Gentiles, Protestants and Catholics, will be able to join hands and sing in the words of the old Negro spiritual, "Free at last! free at last! thank God Almighty, we are free at last!" (IHAD:URL).</u>	<u>І коли це станеться, коли ми дозволимо лунати свободі, коли дозволимо їй лунати з кожного села та кожного хутора, з кожного штату та кожного міста, ми зможемо пришвидшити той день, коли всі Божі діти, чорношкірі чоловіки та білі чоловіки, євреї та язичники, протестанти та католики, зможуть взятись за руки і заспівати словами старого негритянського спіричуелу: «Нарешті вільні! нарешті вільні! слава Богу Всевишньому, нарешті ми вільні!»</u>

**Додаток Б. Риторика щастя у виступі 44-го президента США Барака
Обами в ніч виборів 2008 року**

21	<i><u>It moves (the task of perfecting our union) forward because of you (POENS:URL).</u></i>	Воно (завдання по вдосконаленню нашого союзу) <u>рухається вперед саме завдяки вам. (переклад наш – Ш. Ю.)</u>
22	<i><u>It moves forward because you reaffirmed the spirit that has triumphed over war and depression, the spirit that has lifted this country from the depths of despair to the great heights of hope, the belief that while each of us will pursue our own individual dreams, we are an American family, and we rise or fall together as one nation and as one people (POENS:URL).</u></i>	Воно рухається вперед, тому <u>що ви ще раз підтвердили дух, який переміг над війною і депресією, дух, який підняв цю країну з глибини відчаю до великих висот надії, віри, що, хоча кожен з нас буде переслідувати власні індивідуальні мрії, ми - це американська родина, і ми піднімаємось або падаємо разом, як одна нація і як один народ.</u>
23	<i><u>Tonight, in this election, you, the American people, reminded us that while our road has been hard, while our journey has been long, we have picked ourselves up, we have fought our way back, and we know in our hearts that for the United States of America, the best is yet to come (POENS:URL).</u></i>	Сьогодні вночі, на цих виборах, ви, американський народ, нагадали нам, що <u>хоча наша дорога була важкою, хоча наша подорож довгою, ми зібралися, ми пробіли наш шлях назад, і в серці ми знаємо, що для Сполучених Штатів Америки найкраще ще попереду.</u>
24	<i><u>Whether you pounded the pavement or picked up the phone - whether you held an Obama sign or a Romney sign, you made your voice heard and you made a difference (POENS:URL).</u></i>	<u>Незалежно від того, чи ти оббивав бруківку чи піднімав телефон – чи ти тримав знак Обами чи знак Ромні, ти зробив свій голос почутим и твій голос мав значення.</u>
25	<i><u>We may have battled fiercely, but it's only because we love this country deeply and we care so strongly about its future (POENS:URL).</u></i>	Ми, можливо, вели жорстку битву, але це лише тому, що <u>ми глибоко любимо цю країну і надзвичайно піклуємось про її майбутнє.</u>
26	<i><u>No matter what you do or where you go from here, you will carry</u></i>	Незалежно від того, що ти робиш чи куди ти прямуєш, <u>ти будеш нести</u>

	<i>the memory of the history we made together (POENS:URL).</i>	<u>пам'ять про історію, яку ми створили разом.</u>
27	<i>And you will have the lifelong appreciation of a grateful president(POENS:URL).</i>	<u>І я все життя буду надзвичайно вдячний вам за цю мить.</u>
28	<i>You lifted me up the whole day, and I will always be grateful for everything that you've done and all the incredible work that you've put in (POENS:URL).</i>	<u>Ви підбадьорювали мене весь день, і я завжди буду вдячний за все, що ви зробили, за всю ту неймовірну роботу, яку ви вклали.</u>
29	<i>That's why elections matter. It's not small, it's big. It's important (POENS:URL).</i>	<u>Ось чому вибори – важливі. Вони не маленькі, вони – великі. Вони важливі.</u>
30	<i>We want our kids to grow up in a country where they have access to the best schools and the best teachers a country that lives up to its legacy as the global leader in technology and discovery and innovation with all of the good jobs and new businesses that follow (POENS:URL).</i>	<u>Ми хочемо, щоб наші діти зростали в країні, де вони мають доступ до найкращих шкіл та найкращих вчителів, країні, яка дотримується своєї спадщини як світовий лідер у галузі технологій, відкриттів та інновацій, завдяки всім хорошим робочим місцям та новому бізнесу, який послідує.</u>
31	<i>We want our children to live in an America that isn't burdened by debt, that isn't weakened up by inequality, that isn't threatened by the destructive power of a warming planet (POENS:URL).</i>	<u>Ми хочемо, щоб наші діти жили в Америці, не обтяженій боргами, не ослабленій нерівністю, не під загрозою руйнівної сили нагріваючоїся планети.</u>
32	<i>We want to pass on a country that's safe and respected and admired around the world, a nation that is defended by the strongest military on earth and the best troops this world has ever known – but also a country that moves with confidence beyond this time of war to shape a peace that is built on the promise of freedom and dignity for every human being (POENS:URL).</i>	<u>Ми хочемо покладатися не тільки на країну, яка є безпечною і шанованою в цілому світі, націю, яку захищають найсильніші військові на землі та найкращі військо, яке коли-небудь знав цей світ, але також на країну, яка впевнено рухається після цього часу війни задля миру, який будується на обіцянці свободи та гідності для кожної людини.</u>
33	<i>We believe in a generous America, in a compassionate</i>	<u>Ми віримо в щедру Америку, в співчутливу Америку, в толерантну</u>

	<i>America, in a <u>tolerant America open to the dreams of an immigrant's daughter who studies in our schools and pledges to our flag, to the young boy on the south side of Chicago who sees a life beyond the nearest street corner, to the furniture worker's child in North Carolina who wants to become a doctor or a scientist, an engineer or an entrepreneur, a diplomat or even a president (POENS:URL).</u></i>	Америку, <u>відкрити мріям</u> дочки іммігранта, яка навчається в наших школах і прославляє наш прапор молодому, хлопцеві з південної сторони Чикаго, який бачить життя поза найближчий куточок, дитині меблевого працівника в Північній Кароліні, яка хоче стати лікарем або вченим, інженером чи підприємцем, дипломатом чи навіть президентом.
34	<i>And in the coming weeks and months, <u>I am looking forward to reaching out and working with leaders of both parties to meet the challenges we can only solve together – reducing our deficit, reforming our tax code, fixing our immigration system, freeing ourselves from foreign oil (POENS:URL).</u></i>	І в найближчі тижні та місяці <u>я з нетерпінням чекаю налагодження контактів</u> та роботи з лідерами обох сторін для вирішення тих проблем, які ми можемо вирішити лише разом – зменшення дефіциту, реформування податкового кодексу, виправлення нашої імміграційної системи, звільнення від іноземної нафта.
35	<i>What makes America exceptional are <u>the bonds that hold together the most diverse nation on Earth, the belief that our destiny is shared that this country only works when we accept certain obligations to one another and to future generations, so that the freedom which so many Americans have fought for and died for come with responsibilities as well as rights, and among those are love and charity and duty and patriotism (POENS:URL).</u></i>	Що робить Америку <u>винятковою</u> – це зв'язки, які об'єднують <u>найрізноманітнішу націю</u> на Землі, віра в те, що наша доля поділяється на те, що ця країна працює лише тоді, коли ми приймаємо певні зобов'язання перед собою та перед майбутніми поколіннями, так що <u>свобода</u> , за яку так багато американців боролися і померли <u>приходить разом з відповідальністю</u> , а також <u>правами</u> , і серед них любов і милосердя, <u>обов'язок і патріотизм</u> .
36	<i>I am hopeful tonight because <u>I have seen this spirit at work in America (POENS:URL).</u></i>	Сьогодні <u>я маю багато надій</u> , тому що <u>я бачив, як цей дух працює в Америці</u> .

37	<i>That's the country <u>I'm so proud to lead as your president</u> (POENS:URL).</i>	Це країна президентом якої я з <u>гордістю</u> можу назватися.
38	<i>I have never been more hopeful about America (POENS:URL).</i>	<u>Я ніколи ще не покладав так багато надій</u> на Америку, як сьогодні.
39	<i>I have always believed that hope is that stubborn thing inside us that insists, despite all the evidence to the contrary, that <u>something better awaits us so long as we have the courage to keep reaching, to keep working, to keep fighting</u> (POENS:URL).</i>	Я завжди вважав, що надія - це вперта річ всередині нас, яка наполягає, незважаючи на всі докази протилежного, <u>що нас чекає щось краще</u> , поки ми маємо сміливість продовжувати досягати, продовжувати працювати, продовжувати боротися.
40	<i>America, <u>I believe we can build on the progress we've made and continue to fight for new jobs and new opportunities and new security for the middle class</u> (POENS:URL).</i>	Америка, я вважаю, що ми можемо спиратися на <u>прогрес</u> , якого ми <u>досягли</u> , і продовжуватимемо боротися за нові робочі місця та нові можливості та нову безпеку для середнього класу.
41	<i>I believe we can keep the promise of our founding, the idea that if you're willing to work hard, it <u>doesn't matter who you are or where you come from or what you look like or where you love.</u></i>	Я вважаю, що ми можемо дотримати обіцянку нашого заснування, ідею про те, що якщо ти готовий до того, щоб наполегливо працювати, <u>не має значення хто ти, звідки ти родом, як ти виглядаєш чи де ти любиш.</u>
42	<i>It doesn't matter whether you're <u>black or white or Hispanic or Asian or Native American or young or old or rich or poor, abled, disabled, gay or straight</u> (POENS:URL).</i>	Не має значення, чи ви <u>темношкірий</u> , чи білий або латиноамериканець, або азіат, або корінний американський, чи <u>молодий</u> , чи старий, чи багатий або <u>бідний</u> , працездатний, інвалід, гей або натурал.
43	<i>You can make it here in America if you're willing to try (POENS:URL).</i>	Ви зможете домогтися цього тут, в Америці, <u>якщо ви бажаєте спробувати.</u>
44	<i>I believe we can seize this future together because we are not as divided as our politics suggests (POENS:URL).</i>	<u>Я вважаю, що ми можемо разом побудувати це майбутнє</u> , оскільки ми не так розділені, як припускає наша політика.
45	<i>We are greater than the sum of our individual ambitions and we</i>	<u>Ми більше, ніж сума наших індивідуальних амбіцій, і ми</u>

	<i><u>remain more than a collection of red states and blue states</u></i> (POENS:URL).	<u>залишаємося більше, ніж сукупність червоних та синіх штатів.</u>
46	<i><u>We are, and forever will be, the United States of America</u></i> (POENS:URL).	<u>Ми є і назавжди будемо</u> Сполученими Штатами Америки.
47	<i><u>And together, with your help and God's grace, we will continue our journey forward and remind the world just why it is that we live in the greatest nation on earth</u></i> (POENS:URL).	<u>І разом, з вашою допомогою і Божою милістю, ми продовжимо</u> свій шлях вперед і нагадаємо світові, чому саме <u>ми є найвеличнішою нацією на землі.</u>

Додаток В. Риторика щастя в політичній промові прем'єр-міністра Великої Британії Вінстона Черчилля «Ми ніколи не здамося»

48	<i>I have, myself, full confidence that if all do their duty, if nothing is neglected, and if the best arrangements are made, as they are being made, we shall prove ourselves once again able to defend our <u>Island home, to ride out the storm of war, and to outlive the menace of tyranny, if necessary for years, if necessary alone</u> (WSNS: URL).</i>	Я сам повністю впевнений, що якщо всі виконуватимуть свої обов'язки, якщо нічим не нехтуватимуть, і якщо найкращі домовленості будуть зроблені, як вони робляться, ми знову підтвердимо свою здатність захищати наш <u>острівний дім</u> , щоб <u>подолати шторм війни</u> , і <u>пережити загрозу тиранії</u> , що якщо це потрібно робитиметься роками, якщо потрібно – поодинці. (переклад наш – Ш. Ю.)
49	<i>At any rate, <u>that is what we are going to try to do. That is the resolve of His Majesty's Government-every man of them. That is the will of Parliament and the nation</u> (WSNS: URL).</i>	У будь-якому разі, <u>це те, що ми будемо намагатися зробити. Це рішучість уряду Його величності – кожного його члену. Це воля парламенту та нації.</u>
50	<i>We shall go on to the end, <u>we shall fight in France, we shall fight on the seas and oceans, we shall fight with growing confidence and growing strength in the air, we shall defend our Island, whatever the cost may be, we shall fight on the beaches, we shall fight on the landing grounds, we shall fight in the fields and in the streets, we shall fight in the hills</u> (WSNS: URL).</i>	Ми підемо до кінця, <u>ми будемо воювати у Франції, ми будемо воювати на морях і океанах, ми будемо воювати зі зростаючою впевненістю та зростаючою силою в небі</u> , ми будемо захищати наш острів за будь-яку ціну, <u>ми будемо воювати на берегах, ми будемо воювати на десантних площадках, ми будемо воювати на полях і на вулицях, ми будемо воювати на пагорбах.</u>
51	<i><u>A joke is an extremely serious issue</u> (WSNS: URL).</i>	<u>Жарт – це надзвичайно серйозне питання.</u>

**Додаток Г. Риторичні прийоми в Інавгураційній промові 16-го президента
США Авраама Лінкольна**

52	<i>Fondly do we hope — fervently do we pray — that this mighty scourge of war may speedily pass away (ALIS: URL).</i>	Ми покійно сподіваємось – палко молимося – щоб це могутнє лихо війни швидко пройшло. (переклад наш – Ш. Ю.)
53	<i>Yet, if God wills that it continue, until all the wealth piled by the bond-man's 250 years of unrequited toil shall be sunk, and until every drop of blood drawn with the lash, shall be paid by another drawn with the sword, as was said 3000 years ago, so still it must be said, "the judgments of the Lord, are true and righteous altogether" (ALIS: URL).</i>	І все ж, якщо Бог хоче, щоб це продовжувалось, доки все багатство, накопичене 250 роками нерозділеного труда невольників, не потонуло, і поки кожна крапля крові, випущена бичем, не була оплачена іншою, випущеною мечем, як було сказано 3000 років тому, то все-таки слід сказати, «суди Господні є <u>правдивими і праведними</u> ».
54	<i>With malice toward none; with charity for all; with firmness in the right, as God gives us to see the right, let us strive on to finish the work we are in; to bind up the nation's wounds; to care for him who shall have borne the battle, and for his widow, and his orphan — to do all which may achieve and cherish a just and lasting peace among ourselves and with all nations (ALIS: URL).</i>	Без злоби; з благодійністю для всіх; з <u>твердістю в праві</u> , як Бог дає нам бачити що є правим, давайте будемо прагнути закінчити нашу справу; подбати про того, хто виніс битву, і про його вдову та сироту – зробити все для досягнення і процвітання справедливого і міцного миру між нами та з усіма народами.

**Додаток Г. Риторичні засоби в Номінаційній промові 16-го президента
США Авраама Лінкольна**

55	<i>I am not insensible at all to the <u>personal compliment</u> there is in this; yet I do not allow myself to believe that any but a small portion of it is to be appropriated as a <u>personal compliment</u> (ALNS: URL).</i>	Я зовсім не байдужий до <u>особистого компліменту</u> , який тут міститься; проте я не дозволяю собі вірити, що все з цього, крім невеликої частини, слід сприймати як <u>особистий комплімент</u> .
56	<i>The convention and the nation, I am assured, are alike animated by a higher view of the interests of the country for the present and the great future, and that part I am entitled to appropriate as a compliment is only that part which I may lay hold of as being the opinion of the convention and of the League, that <u>I am not entirely unworthy</u> to be instructed with the place I have occupied for the last three years (ALNS: URL).</i>	Я впевнений, конвенція та держава однаково натхненні вищим поглядом на інтереси країни на теперішнє та велике майбутнє, і та частина, яку я маю право прийняти як комплімент, - це лише та частина, яку я можу вважати думкою конвенції та Ліги, що <u>я не зовсім негідний</u> , щоб мене проінформували про те місце, яке я займав останні три роки.
57	<i>I have not permitted myself, gentlemen, to conclude that I am the best man in the country; but I am reminded, in this connection, of a story of an old Dutch farmer, who remarked to a companion once that "<u>it was not best to swap horses when crossing streams</u>" (ALNS: URL).</i>	Я не дозволив собі, панове, зробити висновок, що я найкраща людина в країні; але мені у зв'язку з цим згадується історія старого голландського фермера, який одного разу зауважив товаришу, що <u>«це не найкраща ідея – міняти місцями коней при переході через струмки»</u> .

Додаток Д. Риторичні засоби в політичній промові 35-го президента США
Джона Ф. Кеннеді «Не питаєте, що ваша країна може зробити для вас»

58	<i>And yet the same revolutionary beliefs for which our forebears fought are still at issue around the globe - the belief that the rights of man come <u>not from the generosity of the state, but from the hand of God</u> (ANWYCCDFY: URL).</i>	І все ж ті самі революційні переконання, за які боролися наші предки, досі залишаються спірними по всьому світу – переконання, що права людини походять <u>не від щедрості держави, а від руки Божої</u> . (переклад наш – Ш. Ю.)
59	<i>Let the word go forth from this time and place, to friend and foe alike, that the torch has been passed to a new generation of Americans - <u>born in this century, tempered by war, disciplined by a hard and bitter peace, proud of our ancient heritage</u> - and unwilling to witness or permit the slow undoing of those human rights to which this Nation has always been committed, and to which we are committed today at home and around the world (ANWYCCDFY: URL).</i>	Нехай зараз, з цього місця пролунають слова, для наших друзів та ворогів, що факел переданий новому поколінню американців – <u>народженому у цьому столітті, загартованому війною, дисциплінованому важким і гірким миром, що пишається нашою стародавньою спадщиною</u> – і яке не бажає засвідчити або дозволити повільне скасування тих прав людини, яким ця Нація завжди була прихильна і яким віддана сьогодні як вдома так і по всьому світу.
60	<i>To those <u>old allies whose cultural and spiritual origins we share, we pledge the loyalty of faithful friends</u> (ANWYCCDFY: URL).</i>	Тим <u>давнім союзникам, чие культурне та духовне походження ми поділяємо, ми обіцяємо лояльність вірних друзів</u> .
61	<i><u>United, there is little we cannot do in a host of cooperative ventures. Divided, there is little we can do - for we dare not meet a powerful challenge at odds and split asunder</u> (ANWYCCDFY: URL).</i>	<u>Об'єднані, ми мало що не можемо зробити у багатьох спільних справах. Розділені, ми мало що можемо зробити</u> – бо ми не наважуємось зустріти потужний виклик суперечок та розділення.
62	<i>But we shall always hope to find them strongly supporting their own freedom - and to remember that, in the past, <u>those who foolishly sought power by riding the back of the tiger ended up inside</u> (ANWYCCDFY: URL).</i>	Але ми завжди будемо сподіватися на те, що вони рішуче підтримують власну свободу – і пам'ятати, що раніше <u>ті, хто безглуздо шукав влади, їдучи спиною тигра, опинялися в нього всередині</u> .

63	<i>To our sister republics south of our border, we offer a special pledge - <u>to convert our good words into good deeds - in a new alliance for progress - to assist free men and free governments in casting off the chains of poverty</u> (ANWYCCDFY: URL).</i>	Нашим сестрам-республікам на південь від нашого кордону ми пропонуємо особливу обіцянку – <u>перетворити наші добрі слова на добрі справи, на новий союз заради прогресу; допомогти вільним людям і вільним урядам відкинути ланцюги бідності.</u>
64	<i>But neither can two great and powerful groups of nations take comfort from our present course - both sides overburdened by the cost of modern weapons, both rightly alarmed by the steady spread of the deadly atom, yet both racing to alter that uncertain <u>balance of terror that stays the hand of mankind's final war</u> (ANWYCCDFY: URL).</i>	Але також дві великі та потужні групи держав не можуть втішитись нашим нинішнім курсом – обидві сторони перевантажені ціною сучасної зброї, обидві справедливо стурбовані постійним розповсюдженням смертоносного атома, але обидві намагаються змінити той невизначений <u>баланс терору, який тримає руку остаточної війни людства.</u>
65	<i>So let us begin anew - remembering on both sides that civility is not a sign of weakness, and sincerity is always subject to proof. <u>Let us never negotiate out of fear. But let us never fear to negotiate</u> (ANWYCCDFY: URL).</i>	Тож <u>давайте</u> почнемо заново – щоб обидві сторони пам’ятали, що цивілізованість не є ознакою слабкості, а щирість завжди підлягає доказуванню. <u>Давайте ніколи не будемо домовлятися лише зі страху. Але давайте ніколи не боятися домовлятися.</u>
66	<i>Let both sides seek to invoke the <u>wonders of science instead of its terrors</u>. Together let us explore the stars, conquer the deserts, eradicate disease, tap the ocean depths, and encourage the arts and commerce (ANWYCCDFY: URL).</i>	Нехай обидві сторони прагнуть звертатися до <u>чудес науки замість її жахів.</u> Давайте разом досліджувати зірки, підкорювати пустелі, викорінювати хвороби, торкатися океанських глибин та заохочувати мистецтво та торгівлю.
67	<i>Let both sides unite to heed in all corners of the earth the command of Isaiah - to "<u>undo the heavy burdens and to let the oppressed go free.</u>" (ANWYCCDFY: URL).</i>	Нехай обидві сторони об’єднаються, щоб у всіх куточках Землі прислухалися до заповіді Ісаї: <u>«Зняти тяжкий тягар і звільнити пригноблених».</u>
68	<i>And if <u>a beachhead of cooperation may push back the</u></i>	І якщо <u>плацдарм співпраці може відсунути на другий план джунглі</u>

	<p><u><i>jungle of suspicion, let both sides join in creating a new endeavour, not a new balance of power, but a new world of law, where the strong are just and the weak secure and the peace preserved (ANWYCCDFY: URL).</i></u></p>	<p><u>підозри, нехай обидві сторони приєднаються до створення нових зусиль, не нового співвідношення сил, а нового права, де сильні – справедливі, а слабкі – захищені, і мир збережений.</u></p>
69	<p><u><i>Ask not what your country can do for you - ask what you can do for your country (ANWYCCDFY: URL).</i></u></p>	<p><u>Не питайте, що ваша країна може зробити для вас - запитайте, що ви можете зробити для своєї країни.</u></p>

**Додаток Е. Риторика щастя в Геттисбурзькій промові 16-го президента
США Авраама Лінкольна**

70	<i>Four score and seven years ago our fathers brought forth on this continent, a new nation, conceived in Liberty, and dedicated to the proposition that all men are created equal (ALGA: URL).</i>	Вісімдесят сім років тому наші предки вивели на цьому континенті нову націю, задуману у Свободі, присвячену твердженню про те, що всі люди створені рівними. (переклад наш – Ш. Ю.)
71	<i>Now we are engaged in a great civil war, testing whether that nation, or any nation so conceived and so dedicated, can long endure. We are met on a great battle-field of that war (ALGA: URL).</i>	Зараз ми беремо участь у великій громадянській війні, перевіряючи, чи може ця нація чи будь-яка нація, така організована і така віддана, довго витримати. Нас зустрічають на великому полі бою тієї війни.
72	<i>We have come to dedicate a portion of that field, as a final resting place for those who here gave their lives that that nation might live. It is altogether fitting and proper that we should do this (ALGA: URL).</i>	Ми прийшли присвятити частину цього поля битви як останнє місце відпочинку тим, хто тут віддав своє життя, щоб ця нація могла жити. Це цілком доречно, що ми повинні це зробити.
73	<i>But, in a larger sense, we can not dedicate – we can not consecrate – we can not hallow – this ground (ALGA: URL).</i>	Але в ширшому сенсі ми не можемо присвятити – ми не можемо освятити – ми не можемо благословити цю землю.
74	<i>The brave men, living and dead, who struggled here, have consecrated it, far above our poor power to add or detract (ALGA: URL).</i>	Хоробрі люди, живі та мертві, які боролись тут, освятили її, набагато краще нашої бідної сили додавати або применшувати.
75	<i>The world will little note, nor long remember what we say here, but it can never forget what they did here (ALGA: URL).</i>	Світ ні помітить, ні згадає те, про що ми тут говоримо, але він ніколи не зможе забути, те що вони тут зробили.
76	<i>It is for us the living, rather, to be dedicated here to the unfinished work which they who fought here have thus far so nobly advanced. (ALGA: URL).</i>	Нам, живим, бути відданими цій незавершній справі, яку ті, що воювали тут до цього часу, так благородно захищали.

**Додаток Є. Риторика щастя в політичній промові 32-го президента США
Франкліна Делано Рузвельта «Чотири свободи»**

78	<i>What I seek to convey is the historic truth that the United States as a nation has at all times maintained opposition – clear, definite opposition – to any attempt to lock us in behind an <u>ancient Chinese wall</u> while the procession of civilization went past (TFF: URL).</i>	Я прагну передати історичну істину, згідно з якою Сполучені Штати як нація постійно підтримували опозицію – чітку, рішучу опозицію – будь-якій спробі замкнути нас за <u>Великою Китайською Стіною</u> , поки цивілізаційна процесія проходила повз. (переклад наш – Ш. Ю.)
79	<i>We need not overemphasize imperfections in the peace of <u>Versailles</u>. We need not harp on failure of the democracies to deal with problems of world reconstruction (TFF: URL).</i>	Нам не потрібно надмірно підкреслювати недосконалість миру у <u>Версальському договорі</u> . Нам не потрібно наголошувати на нездатності демократії вирішувати проблеми світової реконструкції.
80	<i>As a nation we may <u>take pride</u> in the fact that we are soft-hearted; but we cannot afford to be soft-headed (TFF: URL).</i>	Як нація ми можемо <u>пишатися</u> тим, що ми маємо добре серце; але ми не можемо дозволити собі бути нерозважливими.
81	<i>We must especially beware of that small group of selfish men who would <u>clip the wings of the American eagle</u> in order to <u>feather their own nests</u> (TFF: URL).</i>	Ми повинні особливо остерігатися тієї невеликої групи егоїстів, які <u>підрізають крила американського орла</u> , щоб оперяти власні гнізда.
82	<i><u>Just as</u> our national policy in internal affairs has been based upon a decent respect for the rights and the dignity of all our fellow men within our gates, <u>so</u> our national policy in foreign affairs has been based on a decent respect for the rights and the dignity of all nations, large and small (TFF: URL).</i>	<u>Подібно до того, як</u> наша національна політика у внутрішніх справах базується на повазі прав та гідності всіх людей у межах наших кордонів, <u>так і</u> наша національна політика у закордонних справах базується на повазі прав та гідності всіх народів, великих і малих.
83	<i>And the justice of morality <u>must and will win</u> in the end (TFF: URL).</i>	І справедливість моралі зрештою <u>повинна перемогти і переможе</u> .
84	<i><u>Goals of speed</u> have been set. In some cases these <u>goals</u> are being</i>	<u>Кінцеві строки</u> вже встановленні. У деяких випадках ці <u>строки</u>

	<i>reached ahead of time. In some cases we are on schedule; in other cases there are slight but not serious delays (TFF: URL).</i>	досягаються заздалегідь. У деяких випадках ми йдемо за графіком; в інших випадках є незначні, але не серйозні затримки.
85	<i>The Army and Navy, however, have made substantial progress during the past year (TFF: URL).</i>	Однак армія та флот <u>досягли значного прогресу</u> за останній рік.
86	<i>For what we send abroad we shall be repaid, repaid within a reasonable time following the close of hostilities, repaid in similar materials, or at our option in other goods of many kinds which they can produce and which we need (TFF: URL).</i>	За те, що ми відправимо за кордон, ми отримаємо <u>відшкодування, відшкодування</u> протягом розумного часу після закінчення бойових дій, відшкодування подібними матеріалами або, за нашим вибором, іншими товарами багатьох видів, які вони можуть виготовити і які нам потрібні.
87	<i>A free nation has the right to expect full cooperation from all groups. A free nation has the right to look to the leaders of business, of labor, and of agriculture to take the lead in stimulating effort, not among other groups but within their own group (TFF: URL).</i>	<u>Вільна нація</u> має право розраховувати на повну співпрацю від усіх груп. <u>Вільна нація</u> має право звертатися до лідерів бізнесу, праці та сільського господарства, щоб вони взяли на себе ініціативу у стимулюванні зусиль не серед інших груп, а всередині своєї групи.
88	<i>As men do not live by bread alone, they do not fight by armaments alone (TFF: URL).</i>	<u>Як люди живуть не хлібом одним</u> , так вони і не воюють лише озброєнням.
89	<i>The mighty action that we are calling for cannot be based on a disregard of all the things worth fighting for (TFF: URL).</i>	Могутня дія, до якої ми закликаємо, не може базуватися на ігноруванні <u>всього, за що варто боротися</u> .
90	<i>The nation takes great satisfaction and much strength from the things which have been done to make its people conscious of their individual stake in the preservation of democratic life in America (TFF: URL).</i>	Нація <u>отримує велике задоволення та сил</u> від того, що було зроблено, щоб зробити свій народ свідомим своєї особистої участі у збереженні демократичного життя в Америці.
91	<i>Those things have toughened the fiber of our people, have renewed their faith and strengthened their</i>	Ці речі <u>зміцнили основу нашого народу</u> , оновили його віру і

	<i>devotion to the institutions we make ready to protect (TFF: URL).</i>	зміцнили відданість інституціям, які ми готові захищати.
92	<i>The basic things expected by our people of their political and economic systems are simple. They are equality of opportunity <u>for youth and for others</u>, jobs <u>for those who can work</u>, security <u>for those who need it</u>, the ending of special privilege <u>for the few</u>, the preservation of civil liberties <u>for all</u> (TFF: URL).</i>	Основні речі, яких очікує наш народ від своїх політичних та економічних систем, прості. Це рівність можливостей <u>для</u> молоді та <u>для</u> інших людей, робота <u>для</u> тих, хто може працювати, безпека <u>для</u> тих, хто цього потребує, кінець особливих привілеїв <u>для</u> обраних, збереження громадянських свобод <u>для</u> всіх.
93	<i>The enjoyment of the fruits of scientific progress in a wider and constantly rising standard of living (TFF: URL).</i>	<u>Насолода</u> плодами наукового <u>прогресу</u> в умовах більш широкого і постійно зростаючого рівня життя.
94	<i>These are the simple, the basic things that <u>must never be lost sight of</u> in the turmoil and unbelievable complexity of our modern world (TFF: URL).</i>	Це прості, основні речі, яких ніколи <u>не</u> можна випускати з поля зору у сум'ятті та неймовірній складності нашого сучасного світу.
95	<i>The inner and abiding strength of our economic and political systems <u>is dependent upon the degree to which they fulfill these expectations</u> (TFF: URL).</i>	Внутрішня та стійка сила нашої економічної та політичної систем <u>залежить</u> від того, наскільки вони виконують ці очікування.
96	<i>We should <u>bring more citizens under the coverage of old-age pensions and unemployment insurance</u> (TFF: URL).</i>	<u>Нам слід залучити</u> більше громадян на покриття пенсій за віком та страхування на випадок безробіття.
97	<i>We should <u>widen the opportunities for adequate medical care</u> (TFF: URL).</i>	<u>Нам слід розширити</u> можливості <u>належної медичної допомоги</u> .
98	<i>We should <u>plan a better system by which persons deserving or needing gainful employment may obtain it</u> (TFF: URL).</i>	<u>Нам слід спланувати</u> кращу систему, <u>за допомогою якої</u> люди, які заслуговують або потребують прибуткової роботи, можуть її отримати.
99	<i><u>In the future days, which we seek to make secure, we look forward to a world founded upon four</u></i>	<u>У майбутньому</u> , яке ми прагнемо забезпечити, ми сподіваємось на

	<i>essential human freedoms (TFF: URL).</i>	світ, заснований на чотирьох основних свободах людини.
100	<i>The fourth is freedom from fear, which, <u>translated into world terms</u>, means a world-wide reduction of armaments to such a point and in such a <u>thorough fashion</u> that no nation will be in a position to commit an act of physical aggression against any neighbor – anywhere in the world (TFF: URL).</i>	Четверта – це свобода від страху, <u>що в наші смутні часи означає</u> <u>всесвітнє скорочення озброєнь</u> до такої міри і настільки <u>ретельним чином</u> , щоб жодна нація не зможе вчинити акт фізичної агресії проти будь-якого сусіда – в будь-якій точці світу.

SUMMARY

V O.O. The rhetoric of happiness in present-day English political discourse and means of its rendering in Ukrainian translations.

In the qualification work of Shevchenko Yuliya Oleksandrivna the directions of linguistic researches in studying aspects of rhetoric are investigated, ways of reproduction of rhetorical means of political speeches in modern developments in translation studies are considered, features of political discourse in terms of modern linguistics are considered, the role of rhetorical means in English-speaking political discourse is analyzed, the classification of rhetorical means of transmitting happiness in English-speaking political discourse is investigated.

The first section is entitled “Theoretical principles of the research” and is devoted to the study of linguistic research in the study of aspects of rhetoric, ways of reproducing rhetorical means of political speeches in modern translation studies, features of political discourse in terms of modern linguistics.

In the first subsection of the first section, which is entitled “Diversity of Linguistic Research in the Study of Aspects of Rhetoric”, the change in the meaning of the concept of rhetoric during different historical epochs was investigated. Thus, this notion from the positive context gradually acquired a negative one. Today, the concept of rhetoric can be perceived quite negatively, especially in the political context, because modern politicians often accuse each other of trying to hide behind empty rhetoric, instead of offering constructive proposals. The subsection also discusses the components of effective communication, such as Ethos, Logos, Paphos, Topos, and argumentation categories. As a science, rhetoric is linked to other fields of knowledge, such as logic, philosophy, psychology, ethics, pedagogy, literary studies, aesthetics, and linguistics, which focus on various aspects of it. Thus, general rhetoric distinguishes linguistic rhetoric. The subsection explored the views of various philosophers on the concepts of linguistic rhetoric, such as Roland Barthes and

Umberto Eco, as well as groups of linguists from the Center for the Study of Poetic Language at the University of Liege.

The second subsection of the first section, which is entitled “Ways to reproduce the rhetorical means of political speeches in modern developments in translation studies”, examined the views of various researchers on the translation of political texts and the problem of expressing the ideology and power relations associated with the translation of such texts. The section also explores the main types of information, such as cognitive, operational, emotional and aesthetic, as well as the main difficulties in translating political speeches.

The third subsection of the first section, which is entitled “Features of political discourse in terms of modern linguistics”, explored the concept of discourse in general and political discourse in particular. Thus, the subsection examines the main features of political discourse and speech strategies in it. The study of political discourse is interconnected with a number of areas of research and aims to analyze the forms, intentions and content of discourse used in a particular context. Political discourse reveals the way in which cultural values and social order are imposed in different societies. This type of discourse includes a variety of political discussions in society, including discussions with politicians and officials and public rhetoric.

The second section is entitled “Functions of rhetorical tools in English political discourse” and focuses on the analysis of the role of rhetorical tools in English political discourse and the study of the classification of rhetorical means of transmitting happiness in English political discourse.

The first subsection of the second section, which is entitled “The Role of Rhetorical Means in English Political Discourse”, explores the different types of rhetorical means used to achieve specific effects. Some types of rhetorical means can also be considered figurative language, as they depend on the non-literal use of certain words or phrases. Thus, several English speeches of prominent politicians were analyzed and it was traced which rhetorical means they used.

The second subsection of the second section, which is entitled “Classification of rhetorical means of transmitting HAPPINESS in English political discourse”, explored the very concept of happiness and presented three categories of rhetorical means of transmitting happiness and examples of their application from political speeches of prominent English politicians.

The third section is entitled “Reproduction of the rhetoric of happiness in the Ukrainian translation of English political speeches” and is devoted to the analysis of ways of equivalent reproduction of the rhetoric of happiness in Ukrainian in translations of English political speeches and the use of translation transformations to preserve pragmatic functions of English rhetoric.

The first subsection of the third section, which is entitled “Methods of equivalent reproduction in Ukrainian of the rhetoric of happiness in translations of English political speeches”, explored the concept of equivalent translation and the levels of equivalent translation on examples of speeches of famous English politicians.

The second subsection of the third section, which is entitled “Application of translation transformations to preserve the pragmatic functions of the rhetoric of happiness in translating texts of English political discourse”, explored different types of translation transformations and their application in English speeches of politicians.

The results of this study can be a contribution to the further development of general translation theory, comparative linguistics, in particular comparative lexicology, comparative grammar of English and Ukrainian languages.

Key words: political discourse, rhetoric of happiness, rhetorical means, equivalent translation, levels of equivalent translation, transformations.